

TARTU ÜLIKOOLI NARVA KOLLEDŽ
ÜHISKONNATEADUSTE LEKTORAAT

Jekaterina Gorlovitš
KOOLINOORSOOTÖÖ NARVA EESTI GÜMNAASIUMI NÄITEL
Lõputöö
Juhendaja assistent Maria Žuravljova

NARVA 2015

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

Töö autori allkiri ja kuupäev

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. NOORSOOTÕ JA KOOLINOORSOOTÕ	5
1.1. Noorsootõ ülevaade	5
1.2. Noorsootõ korraldus	8
1.3. Koolinoorsootõ	10
1.4. Koolinoorte eripära	15
2. NARVA EESTI GÜMNAASIUMI NOORTE ARVAMUS KOOLINOORSOOTÕST...	17
2.1. Lõputöö probleemi kirjeldus, töö eesmärk, valim ja läbiviimise protseduur	18
2.2. Intervjuu analüüs Narva Eesti Gümnaasiumi direktoriga	19
2.3. Uuringutulemuste analüüsid	21
2.4. Uuringutulemuste järeldused ja ettepanekud	33
KOKKUVÕTE	35
SUMMARY	36
KIRJANDUS	37
LISAD	39
Lisa 1. Vanemate luba.....	39
Lisa 2. Küsimustik algklassi õpilastele.....	40
Lisa 3. Küsimustik põhikooli ja gümnaasiumi õpilastele.....	44

SISSEJUHATUS

Autor valis koolinoorsootöö teema sellepärast, et läbis praktika Narva Eesti Gümnaasiumis ning praktika jooksul tekkis huvi uurida, kuidas toimub noorsootöö selles koolis, lähtudes õpilaste arvamusest. Enne seda uurimust uuris Tartu Ülikooli Narva kolledži üliõpilane Martin Tuulik sama kooli õpilaste arvamust huvitegevuse ja huvihariduse kohta Narva linnas. Martin Tuuliku tööst selgus, et Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased on kaasatud huvitegevusesse ja huviharidusesse vähe, üheks põhjuseks on keel, aga samas tegelevad tihti õpilased huvitegevusega oma koolis. Seoses sellega tekkis huvi uurida, kuidas on korraldatud koolinoorsootöö Eesti Gümnaasiumis, lähtudes noorsootöö printsiipidest ehk lähtudes noorte vajadustest, noorte arvamusest ja koos noortega.

Antud lõputöö eesmärgiks on välja selgitada Narva Eesti Gümnaasiumi õpilaste arvamust koolinoorsootöö kohta ja teha ettepanekuid koolinoorsootöö arendamiseks. Uurimisküsimused on:

- Mis on koolinoorsootöö ja kuidas toimib?
- Kuidas toimub koolinoorsootöö Eesti Gümnaasiumis?
- Mida arvavad Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased koolinoorsootööst?

Töö koosneb kahest osast. Esimene osa on teoreetiline ülevaade. Teoreetilises ülevaates käsitleb autor sellist mõistet nagu noorsootöö, püüab lahti mõtestada mis on koolinoorsootöö ja koolinoorte eripära. Teeb põgusa ülevaate koolinoorsootöö ajaloost – kust see on alguse saanud. Lühidalt on kirjeldatud erinevate vanuserühmade omadused ja noorte käitumise eripärad. Teine osa on empiiriline ülevaade, kus autor kirjeldab alguses uurimuse probleemi, eesmärki ja läbiviimise protseduuri kirjeldust, uurimustulemuste analüüsi koos järeldustega ja ettepanekutega. Töös korraldas autor rakendusliku uuringu, kasutades kvalitatiivset ja kvantitatiivset uurimismeetodit. Kvalitatiivse uurimismeetodi raames andmekogemusviisina kasutas autor individuaalses poolstruktureeritud intervjuus Eesti Gümnaasiumi direktoriga. Intervjuu tulemuste alusel oli koostatud ankeetküsitlus Narva Eesti Gümnaasiumi õpilaste jaoks, mis oli ettenähtud terve kooli õpilaste jaoks. Lõputöö lõpeb lisadega.

1. NOORSOOTÖÖ JA KOOLINOORSOOTÖÖ

1.1. Noorsootöö ülevaade

Noorsootöö on noorele ehk 7-26-aastasele isikule tingimuste loomine mitmekülgseks arenguks, mis võimaldab tal vaba tahte alusel perekonna-, tasemeharidus- ja tööväliselt tegutseda (Noorsootöö seadus 2010).

Vastavalt Noorsootöö seadusele on noorsootöö põhimõteteks see, et noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega, kaasates neid otsuste tegemisse. Samas lähtutakse tingimuste loomisel teadmiste ja oskuste omandamiseks noorte vajadustest ja huvidest. Ei ole tähtis, kus toimub noorsootöö, aga see põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel, ja toetab noorte omaalgatust. (ibid.)

Noorsootöö ja selle korraldus põhineb noorte tegelikel huvidel ja vajadustel, on vabatahtlik ning kaasab noori tegevuse kavandamisesse ja korraldamisesse (Noorsootöö kutseala kirjeldus 2002: 4).

Noorsootöö Eestis on pikkade traditsioonidega valdkond. Noorsootöö Eestis on aastate jooksul kujunenud valdkond, mis toimib selgepiirilises õigusruumis (valdkonda reguleerib noorsootöö seadus, alavaldkondi reguleerivad alaealise mõjutusvahendite seadus ja huvikooli seadus) ning mille eesmärgid ja tegevused, nagu ka nende saavutamiseks ning täitmiseks kavandatud vahendid on kindlalt planeeritud. (Noortemonitor 2009: 75)

Schlümmeri arvamusel on noorsootöö erinevate asutuste ja tegevuste spekter nii lai, mitmekesine ja pidevalt arenev, et tihti jääb noortevaldkonda mittetundvatele inimestele hoomamatuks, et kõik need noorte arengu, psühholoogia, kasvatuslike iseärasuste, vajaduste asjatundjad ja spetsialistid on noorsootöötajad, kes kannavad igapäevaselt hoolt laste ja noorte kujunemise eest. (Schlümmer 2009: 62)

Noorsootöö tervikuna on sihipärane õppe- ja kasvatusprotsess, mis toetab noore teadmiste, oskuste, väärtuste kujunemist. See tähendab ka seda, et noortega töötavad pädevad spetsialistid, kelle kujunemist toetatakse laialdaste õppe- ja enesetäiendamise võimalustega. (Schlümmer 2009: 63)

Noorsootöötajad ja noorsootöö korraldajad peavad tundma ja tunnevad noorte vajadusi ja ootusi ning tuginevad otsuste tegemisel oma teadmistele noorte eluolust. Noorte parem tundmine on noorsootöö üks alustaladest, mis mõjutab oluliselt otsuste tegemise

mehhanismi. Noortevaldkonnas otsuste tegemisel on üliolulise tähtsusega noortega konsulteerimine kõikidel tasanditel ja teemadel. (ibid.)

Noorsootöö missiooniks on luua eeldusi ja toetada noore kujunemist hästi toimetulevaks ja eneseteostussuutlikuks ühiskonnaliikmeks. Laialdasemaks ja mitmekülgsemaks võimaluseks noorsootöö eesmärkide saavutamisel on huviharidus ja -tegevus, mis on vabatahtlik, süsteemne, spetsialistide poolt juhendatud õppetegevus. Huviharidus on üks noorsootöö valdkondadest ning oma mahu tõttu täiendavalt reguleeritud huvikooli seadusega. (Schlümmer 2009: 73)

Noorsootöö on ettevalmistus täiskasvanuella astumiseks. Edukaks üleminekuks on vaja lapses ja noores arendada väärtusi, hoiakuid ja pädevusi, mis võimaldavad osaleda nii toimiva ühiskonna tööelus kui ka teistes sfäärides. Noorsootööd võibki näha perekonda ja formaalharidussüsteemi täiendava õpikeskkonnana. Arendatavad omadused lähtuvad hetkearusaamast selle kohta, mis iseloomustab küpset ja ühiskonna jaoks täisväärtuslikku indiviidi. (Noorteseire aastaraamat 2013: 36-37)

Noorsootööd kui tegevusvaldkonda iseloomustavad teatud ühised väärtused, mis toetuvad üldinimlikele väärtustele, täpsustavad ja täiendavad neid. Valides noorsootöötaja elukutse või vabatahtliku töö, inimene nõustub või vähemalt peaks nõustuma nende väärtustega. Eestis noorsootöö valdkonnas tegutsejale on noorsootöö väärtusmaailm kirjeldatud põhiliselt kahes dokumendis: noorsootöötaja kutsestandardis ning noorsootöö strateegias 2006-2013. (Talur 2009: 5)

Noorsootöö ei kutsu ühiskonnas muutust esile isoleeritult, vaid koostöös teiste, noorte eluoluga tihedalt seotud valdkondade ja meetmetega. Noorsootöö tegevuste ja keskkondade jaoks tähendab vastupidist ülesannet: määratleda konkreetse noorsootöotegevuse ja/või keskkonna eesmärk teiste valdkondade kontekstis. (Noorteseire aastaraamat 2013: 37)

Kui noorsootöö aspektide roll on pakkuda noortele mitteformaalse õppimise ja isiksusliku arengu võimalusi ning osalus- ja kaasatusvõimalusi ning ka pakkuda meeldivaid kogemusi ja elamusi noorsootöö kaudu. Meeldivad elamused ja kogemused on väärtus kui selline, mitte õppimise või osalemise eeltingimus. Milliseid võimalusi ja kellele peaks noorsootöö pakkuma, sõltub mitmest asjaolust ning on arutluse ja kokkulepete teema. (ibid.)

Eesti 7–26-aastaste noorte noorsootöös osalemise aktiivsus on 2011. aasta noorte küsitlusandmete kohaselt väga suur. Viimasel kolmel aastal on osaletud kahes või enam noorsootöotegevuses: Pea kolm neljandikku (73%) on vastanud, et nad on kas või korra osalenud kahes või enam tegevuses. Veidi alla viiendiku (17%) on kolme aasta jooksul enda sõnul osalenud ühes tegevuses. Pea 40% on enda sõnul osalenud rohkem kui kolmes tegevuses. Vaid üks Eesti noor kümnest ei ole viimasel kolmel aastal kokku puutunud mitte ühegi noorsootöotegevusega. (Noorteseire 2011: 38)

Uurides lähemalt huvitegevuses osalemise mustreid, on noorte hulgas vaieldamatult kõige levinumaks huvitegevuseks sport ja seda kõigis vanuserühmades. Spordiga tegeletakse enamasti ka kõige sagedamini, üle kolme korra nädalas käib tennis ligikaudu 30% noortest. Nooremates vanuserühmades on levinud ka osalemine kunsti- või käsitööringides ning laulukooris. Kõige vähem tegeletakse õpilasfirmade, tehnika, looduse ja näitlemisega. Viimase kahe puhul torkab silma osalemine mõni kord aastas, mis tähendab seejuures tõenäoliselt üksikuid koolinäidendeid või loodusretki. (Eesti noorteosalemine noorsootöös: ülevaade peamistest suundumustest 2012: 4)

Mitteformaalne õpe, mida pakub noorsootöö, on toeks noorte arendamisel formaalõppe kõrval. Vaatamata sellele, et mitteformaalse õppe tulemusi ei saa mõõta formaalõppe hindamisskaalal ja ei saa hinnata, mitteformaalne õppe vahendusel on võimalik omandada mitmekesisem haridus ning suurendada oma konkurentsivõimet. (Noortemonitor 2009: 75)

Noorte vabatahtlik töö on positiivses seoses suurenenud osalemisega ühiskondlikus ja poliitilises elus, eluks vajalike oskuste arendamisega, riskikäitumiste vältimisega, kultuurivahelise pädevusega, akadeemiliste õpitulemustega ja eduga, kogukonna tugevdamisega, rahu tagamisega ja konfliktide vähendamisega, haiguste ennetamisega ja keskkonna taastamisega. Mõjud sõltuvad programmide ja tulemuste muutujatest ning moderaatori ja vahendaja muutujad nagu sugu, oskuste tase, sotsiaalne positsioon ja teised. Mitte kõigil programmidel on positiivsed tagajärjed noorte arengule. (Taru 2010: 83-84)

Noorsootöö pakub noortele võimaluse kohtuda ning suhestuda mitmekesisusega— erinevate inimeste ja nende taustadega. Nõnda luuakse eeldus, et noor õpib nägema ümbritsevat elu võimalikult erinevatest vaatenurkadest, omandades seeläbi teadmisi, oskusi ja hoiakuid, leidma lahendusi võimalikele väljakutsetele tänapäeva maailmas, kus sallivus,

erinevuste ja muutustega toimetulek on kujunenud vajalikuks baasoskuseks. (Jüristo 2013: 3)

Noorsootöö toimub erinevates keskkondades – raamatukogus, internetis, tänaval, noortekeskuses, laagris, huvikoolis, kirikus, koolis ja mujalgi. Kõigil neil keskkondadel on teatud eripärad ja omadused ning samas ka sarnased jooned ja põhimõtted. Eesti on üks neist riikidest, kus aktiivne noorsootöö toimub ka koolikeskkonnas. Koolis toimuvat noorsootööd on nimetatud klassi- või kooliväliseks tegevuseks, huvitegevuseks, õppekava toetavaks tegevuseks. Mõistaks koolis toimuvat noorsootööd, sealseid põhimõtteid ja ootuseid erinevatele osapooltele, on vajalik teada koolikeskkonda, selle tegevuse lähtealuseid. (Reitav 2013: 213)

1.2. Noorsootöö korraldus

Noorsootööd ja selle korraldust tervikuna reguleerib noorsootöö seadus, mille alusel on noorsootöö noortele tingimuste loomine arendavaks tegevuseks, mis võimaldab neil vaba tahte alusel perekonna-, tasemekoolituse- ja tööväliselt tegutseda. Noorsootöö valdkonna mahukamad või spetsiifilisemad osad on reguleeritud alaealise mõjutusvahendite seaduse ja huvikooli seadusega. Lihtsustatult öeldes on noorsootöö mõtestatud, planeeritud, väärtuslik ja mahukas õppeprotsess. (Schlümmer 2012: 4)

Noorsootöö kohustuste kui ka neist tulenevate tegevuste ulatuse ja rahaliste vahendite planeerimise eest vastutab kohalik omavalitsus (volikogu, valla- või linnavalitsus ning selle hallatavad asutused ja partnerid) (Noorsootöö seadus 2010).

Omavalitsuste noorsootöö korraldust reguleerivad noorsootöö seadus ja kohaliku omavalitsuse korralduse seadus. Omavalitsuste põhine korraldusmudel põhineb ühtlasi olulisel noorsootöö läbiviimise lähtekohal, et noorsootöö peab olema noorele võimalikult lähedal ning arvestab täiel määral riigi halduskorralduses kehtivat kohaliku omavalitsuse autonoomia põhimõtet. (ibid)

Eesti noorsootöö korralduse kontekstis on omavalitsus ja riik partnerid. Riik loob seadusliku ja strateegilise raami ning toetab omavalitsusi prioriteetsetel teemadel ja teenuste tagamisel. Riiklike toetusprogrammide kaudu suunatakse ja toetatakse kohalike omavalitsuste tegevust, et suurendada noorsootöö kättesaadavust ning tagada parema kvaliteediga teenused noortega seotud asutustes. (ibid)

Eri tasanditel on laialt levinud praktika, kus noorsootöö praktilise elluviimise ülesanded on delegeeritud kodanike ühendustele. Üleriigiliselt toetavad noortevaldkonna arengut mitmesugused katusorganisatsioonid, noorsootöö eri ametialasid ja organisatsioone ühendavad liidud, noorteühingud ja sihtasutused. Omavalitsustes pakuvad teenuseid mittetulundus- ja erasektori juhitud huvikoolid, malevad, laagrid, noorte keskused ja ka noorteühingud. (Haridus ja Teadus ministeriumi ametlik lehekülg) Taru järgi kvaliteet noorsootöös sisaldab:

- Noorte-personali positiivsed suhted, asjakohane järelevalve turvalises keskkonnas, vaadeldes teismelisi mitte „probleemina“, vaid keskendudes pädevuste ja oskuste arendamisele, pöördudes noorte vajadustele,
- Stabiilsed ja sõltuvalt vanusest konkreetsed võimalused oskuste arendamiseks ja meisterlikkuseks, lihtne juurdepääs noorsootöö saitidele, loov ja atraktiivne tegevus õpetamise asemel; projektide ja tegevuste eesmärk ja otstarve ning mõni organisatsiooni tase ja kaasaitamine usaldusväärse täiskasvanu või vanema eakaaslase poolt,
- Võimalused noorte kaasamiseks, hääletamiseks ja otsuste tegemiseks, noorte inimeste kaasamine noorte arengu/töö tegevuse projekteerimisse,
- Positiivsed suhted eakaaslastega, diskrimineerimise puudumine eakaaslaste vahel,
- Projektide ja programmide teadmispõhine kujundamine ja juhtimine, piisavad rahalised ja korralduslikud ressursid. (Taru 2010: 84)

Noorsootöö on kombinatsioon mitteformaalsest ja informaalsetest haridusest. Valitseb teatav segadus nende mõistete kasutamise ja neist arusaamisega: levinumates definitsioonides leiab mitteformaalse ja informaalset hariduse piirialale jääva tsooni mõningast mitmetitõlgendatavust. (Noorteseire aastaraamat 2013: 92-93)

Noorsootööd teostatakse erinevates situatsioonides ja kohtades kasutades erinevaid meetodeid ning seades eesmärgiks tagada noorsootöö toimumine noore elukohale võimalikult lähedal (Noorsootöö kutseala kirjeldus 2002: 4).

Üldhariduskoolides teostav noorsootöö põhineb tunnivälisel tegevusel ja on korraldatud koolis tegutseva huvialajuhhi ja kooli õpilasomavalitsuse poolt. Noorsootöö sisuks koolis on huvialaharidus, erinoorsootöö, noorsoo-osalus, teavitamine jt. (ibid)

Noorsootöö vajab eesmärgipärast planeerimist, regulaarset analüüsi ja hindamist. Noorte osalus, tulemuste tase, mitteformaalse hariduse kvaliteet ja juhtimise ning korralduse kvaliteet on näitajad noorsootöö kvaliteedi hindamisel. Noorsootöö efektiivsus ja kvaliteet sõltub noorsootöötaja professionaalsusest. (ibid)

1.3. Koolinoorsootöö

Kool on üks tähtsamatest valdkondadest, kus nooruk veedab palju aega, ja kus saab talle pakkuda ka palju noorsootöö tegevusi.

Kool on koht, kus noored mitte ainult õpivad, vaid tahavad ka hästi oma vaba aega veeta, seda vaba aega nendel on vaja hästi ja kasulikult sisustada, kaasates neid sellesse protsessi. Tänapäeva kooli ülesanne on aidata õpilasel kasvada mitmekülgseks isiksuseks. (Põhikooli- ja gümnaasiumi seadus 2010)

Kool peaks olema keskkond, kus noor inimene kujundab oma väärtushinnangud ja plaanid edaspidiseks. Üha sagedamini on hakatud rääkima, et kool ei ole ainult „45 minutit riiklik õppekava“ vaid järjest olulisemaks muutub õpilaste kui isiksuse arendamine läbi õppimist toetavate tegevuste – huvitegevuste ja huvihariduse. Laps tuleb kooli ja saab siit kõik oskused ja teadmised – teoreetilised ja praktilised. Läbi huvitegevuse kujunevad noore inimese praktilised ja kogemuslikud oskused. (Tiit 2007: 5)

Oluline ka huvijuhi rolli suurendamine igapäevases koolielu arendamisprotsessis. Huvijuht on üks nendest, kes aitab luua kooli mainet. Huvitegevus ongi sageli ju kooli maine kujundamise olulisimaid alustalasid. (ibid.)

Noorsootöötaja loob oma tegevusega mitteformaalse õppimise tingimused, mis pakuvad noorele võimalusi end leida ja väljendada ning omandada hulgaliselt väärtuslikke kogemusi. Oma kogemuste mõtestamine aitab toime tulla eraelus, tööturul ja haridusmaastikul. (Stardiplats 2011:8)

Eesti ametlik koolinoorsoo liikumine algas juba enne iseseisvuse väljakuulutamist. 1917. aastal asutati Eestis Venemaa ja kohalike seltskondlike ühingute eeskujul koolinoorte keskühingud, 91 kuhu iga keskkooliklass, alates neljandast, saatis ühe esindaja. Tartus eraldus sellest rahvuslikum osa, kes asutas Eesti Noorsoo Rahvusliku Liidu (ENRL), muulaste juhitud osa kadus. Tallinnas rahvuslikul pinnal lõhenemist ei toimunud ja asutatud liit tegutses 1918. aasta kevadeni. (Taru, Pilve, Kaasik 2015: 52)

Koolinoorte eesmärk oli asutada organisatsioon, milles oleksid esindatud kogu maa õpilaskonna püüded, on üritatud luua ka organisatsioonile sobiv ülesehitus. Katsetati erinevaid variante ja struktuuri muudeti mitu korda. Koolinoorte liidud jagunesid temaatilisteks osakondadeks, millest kõige tavalisemad olid humanitaar-, muusika-, spordi-, karskus-, loodusteadus-, näitekunsti-, kunsti-, male- ja ka sotsioloogiaosakond. Peeti referaadi- ja vaidluskoosolekuid, kutsuti ellu töörühmi. Muusika oli üks kõige populaarsemaid tegevusi, mis tähendab, et tegutses palju laulukoore ja eri suurusega orkestreid. Ühingutel ja liitudel olid ka oma raamatukogud, mis sisaldasid toleaeget uuemat kirjandust. (ibid.)

Liikumise kadumisel oli mitu põhjust: juhtimise nõrkus, vastasseis ministeeriumiga ja alternatiivsete ajaveetmisvõimaluste areng. Tuleb arvestada, et see liikumine tekkis ju oma ajastus ning toleaegete arusaamade ja võimaluste kontekstis, mis aga oli mõne aastaga tundmatuseni muutunud. Uude keskkonda, kus noorteühinguid oli rohkem, see liikumine enam nii hästi ei sobitunud. Koolinoorsoo Keskliidu tegevuse aeg jäi suhteliselt lühikeseks ning massiorganisatsiooni sellest ei kujunenud. (ibid)

Kuigi Eesti koolisüsteem on olnud viimasel kümnendil pidevalt muutuste keerises ja uusi arengusuundi on märgata ka praegu, on kriitiliselt suhtunud sellesse, et koolisüsteemi nähakse eelkõige teadmiste edastajana (Noorteseire aastaraamat 2013: 92).

Samal ajal on strateegilistes dokumentides formaalhariduse ja noortevaldkonna eesmärgid vägagi sarnased. Eestis on formaalhariduse ülesanne põhikooli tasandil sätestatud riiklikus õppekavas. (ibid)

Gümnaasiumi ülesanne on „noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna” (Gümnaasiumi riiklik õppekava 2014).

Nende eesmärkide teenistuses peavad olema kooli ainekavad, millest saadavate teadmiste hindamine normatiivseks kujunenud viiepallisüsteemi alusel on üsna selgelt välja kujunenud ja mida tavateadmises kuigi tihti kahtluse alla ei seata (akadeemilises kirjanduses aga küll). Kui ainetunnid kannavad üldeesmärki sageli vaid kaudselt, siis

noorsootöö arendab kultuuri, loovust ja eripädevusi märksa otsemalt ja seda ka koolis. (Noorteseire aastaraamat 2013: 92-93)

Eestis on noorsootöö kooliga rohkem seotud kui kusagil mujal maailmas. See tuleneb Eesti noorsootöö kujunemisloost ja tänasest ulatusest, mis loob koolile selge seose enamuse noorsootöö valdkonnaga. Allpool on lihtsustatud ülevaade:

- Noorte osalus

Õpilaste osalemine õpilaselu küsimuste lahendamisel ja otsustamisel ning õpilasesinduste ja noorteühingute tegevus koolis;

- Noorte teavitamine

Noorte teavitamise korraldamine erinevatel teemadel või noorte kaasamine noorteinfo kujundamisse ja vahendamisse läbi kooliraadio, koolilehe jms;

- Noorte nõustamine erinevate nõustamisteenuste pakkumine noortele koolis;
- Huviharidus ja huvitegevus noortele huvitegevuse võimaluste pakkumine üldhariduskoolides;
- Rahvusvaheline noorsootöö;

Rahvusvaheliste noortevahetuste elluviimine, kus projekti noort juhiks on aineõpetaja;

- Noorte tervistav ja arendav puhkus;
- Kooli poolt noortelaagrite korraldamine;
- Erinoorsootöö;
- TORE liikumine koolides või eripedagoogi ja huvijuhi koostöö õpiraskustesse sattunud noore toetamisel;
- Noorsoo-uuringud;
- Õpilasuuringute läbiviimine koolikeskkonnas. (Kannelmäe-Geerts 2011: 2)

Kui palju sellest on noorsootööna teadvustatud ja palju sellist, mida peetakse lihtsalt koolielu juurde käivaks tegevuseks, mida juhivad kooli huvijuht (ibid).

Koolinoorsootöö on üldhariduskoolides ja kutsekoolides teostatav noorsootöö, mis toetab kooli õppekava eesmärkide saavutamist, põhineb tunnivälisel tegevusel ning seda korraldavad kooli huvijuht ehk koolinoorsootöötaja, kooli õpilasesindus ja ringijuhid (Haridus ja Teadus ministeeriumi ametlik lehekülg).

Mairi Reinsalu järgi täidab koolinoorsootöö põhifunktsioone nagu huviringide töö organiseerimine/koordineerimine, sündmuste korraldamine, õpilasesinduse tegevuse juhendamine, töö projektides ja programmides, info vahendamine (Reinsalu, Noorsootöö koolis 2013: 4).

Õpilasesindus on mitteformaalne kodanikualgatusel põhinev ühendus, mis annab teotahtelistele õpilastele õiguse esindada ja kaitsta õpilaskonda nii koolis kui ka kooliväliselt. Õpilasesinduse esmaseks ja kõige tähtsamaks ülesandeks on koolipere õiguste ja huvide kaitsmine ning edendamine. (Õpilasesinduse aabits 2008: 6)

Oluline on samuti õpilasesindajate aktiivne osavõtt nii kooli, omavalitsuse kui ka riigi tasandil toimuvatest hariduselu puudutavatest arenguprotsessidest (ibid).

Õpilasmavalitsus on õpilaste õigus kooskõlas seadusega iseseisvalt otsustada ja korraldada õpilaselu küsimusi, lähtudes õpilaste huvidest, vajadustest, õigustest ja kohustustest. Õpilasmavalitsuse teostamiseks on õpilaskonnal õigus valida õpilasesindus. Teisisõnu tähendab mõiste õpilasmavalitsus õpilaste õigust otsustada neid puudutavaid koolielu küsimusi ning selle õiguse teostamine toimub õpilaste esinduskogu, õpilasesinduse, kaudu. (Õpilasesinduse aabits 2008: 6)

Koolinoorsootöö keskkond on oma formaalsuse tõttu teistest erinev: seda iseloomustavad eelkõige suurem ajaressursi piiratus, väiksem vabatahtlikkus ja noorte heterogeensus (eriti põhikoolis) – koolis on koos kõik noored, sõltumata oma tahtest ja motiveeritusest. Selles valdkonnas toimuva noorsootöö hindamiskriteeriumite loomine peakski tuginema formaalhariduse spetsiifikale, lähtudes selle eesmärkidest (riiklik õppekava) ja koolisüsteemi vajadustest, ja kandma eesmärki siduda noorsootöö senisest märksa enam formaalharidussüsteemiga. (Noorteseire aastaraamat 2013: 94)

Koost'i arvamusel noorte kaasatus koolielu kujundamisse mõjutab nende õpimotivatsiooni, koolirõõmu, hilisemat valmidust ühiskonnaelus osaleda ja seeläbi tulevikku kujundada. Noorte positsioon koolielu puudutavate otsuste tegemisel on jätkuvalt nõrk, mõju vähene ning osades küsimustes puudub kaasaráäkimise võimalus sageli täiesti. (Koost 2011: 5)

Koost arvab, et koolikultuuri loomises peavad osa võtma kõik noored, mitte ainult aktiivsemad õpilasesindusse kuulujad. Läbimõeldud koolinoorsootööga saab aidata noortel sobiv osalus- ja kaasaráäkimiskeskonna luua. (ibid.)

Uus põhikooli riiklik õppekava tutvustab terviklikku arukat inimest, mitte ainult "koolitarka". Esimesteks alusväärtusteks on õpilase vaimse, füüsilise, kõlbelise, sotsiaalse ja emotsionaalse arengu toetamine ning tingimuste loomine õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks. Põhikooli roll on aidata õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagada valmisolek õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. (Põhikooli riiklik õppekava 2014)

Kooli õppekavas ettenähtu omandamine pole sugugi ainus viis ja võimalus õppida. Tihti seda nii kitsalt nähaksegi, kuid õppimist on kasulik palju laiemalt mõista. „Targemaks saamise teid on palju,” ütleb Ülo Vooglaid ja loetleb mõned: mäng, looming, matkimine, uurimine, reisimine, õppimine, mediteerimine jne. Noorsootöö pakub nendeks rikkalikult võimalusi. Noorsootöö mitmekülgse tegevuse kaudu võivad välja kujuneda noore oskused, teadmised, huvid, hoiakud ja tõekspidamised, mis toetavad ühiskonnas toimetulekut ja kultuuri sisselamist, selle hoidmist ja edasikandmist. Et noor saaks mitmekülgsest areneda, on oluline, et noorsootöötaja oskaks veenvalt selgitada formaalse õppimise kõrval ka teisi võimalusi – mitteformaalset ja informaalset õppimist. (Stardiplats 2011: 13)

Sidususe suurendamine aitab arvestada formaalhariduses enam mitteformaalseid kogemusi. Võib eeldada, et selle tulemusena saavutaks noorsootöö ühiskonnas tervikuna pikema aja jooksul tugevam positsioon. (Noorteseire aastaraamat 2013: 94)

Andragoogikas levinud seisukohale tuginedes on mitteformaalne haridus eelkõige formaalhariduse piiridest välja jääv koolitussituatsioon: eesmärgiliselt organiseeritud ja kindlate programmide alusel toimuv õppetegevus institutsionaalsel foonil. Informaalset haridust nähakse kui igapäevategevuste kaudu õppimist, mis ei ole struktureeritud ega lõpe tavaliselt tunnistuse saamisega; see võib olla kavatsuslik, kuid on enamasti siiski ettekavatsemata (või juhuslik) õppimine. (ibid.)

Sellise vaatevinkli järgi võib suurest osast noorsootööst (avatud noorsootöö, laagritöö jne) rääkida kui informaalsetest haridusest, mille sisu ja mõju hindamine on kahtlemata vajalik, ent keerukas ülesanne. Noorsootöötajate ja ka valdkonda arendavate institutsioonide jaoks

1.4.Koolinoorte eripära

Sutropi, Valgi ja Velbaumi järgi on Eesti noorte väärtushinnangud tugevasti mõjutatud sotsiaalsest keskkonnast. Võrreldes nõukogude ajaga on aset leidnud mitmed olulised edusammud noore eelistustes. Kui nõukogude aegadel domineerisid eneseväljenduslikud väärtused, siis 1980. aastatel altruistlike väärtuste tähtsus vähenes. 1990 aastates oli väärtuseks edu kultus. Nõukogude ajal olid „kõvad väärtused“ ehk hinnati kõrget elukvaliteeti ja selle tagamiseks raha ja staatust. Tallinnas elavate ja õppivate noorte uuringus ilmnisid teised suunad. Siin tõusis eneseväljenduslike väärtuste tähtsus ning nende eelistustes ilmneb isegi märke sotsiaalsete ja altruistlike väärtuste suuremast olulisusest. (Sutrop, Valk, Velbaum 2009: 114)

Sama autorite arvamusel Eesti noorte seas domineeriv edukultus ilmneb ka nende haridusplaanides ja elukutsete prestiiži hinnangutes. Juba suurem osa põhikooli lõpetajatest plaanib jätkata oma haridusteed kõrgkoolis, gümnaasiumi lõpetajate seas on soovivaid ülikooli minna veelgi rohkem. (ibid.)

Smith'i ja Cowie'i arvamusel kooli väärtused on olulised, kuna nad mõjutavad õpilaste, õpetajate, lastevanemate jt huvigruppide mõtlemist ning nägemust kooli eesmärgist ja tegevusest. Vajalik, et kõigil osapooltel oleks olulistest väärtustest ja hoiakutes üksmeel, mis loob aluse kooli väärtuse süsteemile. Väärtused on tähtsad otsuste tegemisel, mõjutavad õppimise ja tööga seotud hoiakuid ja käitumisi. (Smith, Cowie, 2007: 60)

Kon'i järgi on kognitiivsete ja intellektuaalsete funktsioonide arengul kaks külge – kvantitatiivne ja kvalitatiivne. Kvantitatiivsed muutused, muutuste sisu on arengu tasel: teismeealine lahendab intellektuaalsed ülesanded kiiremini ja efektiivsemalt kui agklasside laps. Kvalitatiivsed muutused iseloomustavad mõtlemisprotsesside struktuuri liikumisi: tähtis on mitte see, millised ülesanded lahendab inimene, aga millisel viisil ta seda teeb. (Kon, 1989: 69)

Roberta Simmons ja abikaasade Rosenberg (1973) andmetel, kes uurisid umbes 2000 last ja noort vanuses 8–17 aastat, vanusest umbes 12-14 aastat tugevneb kalduvus enesevaatluseks, arglikus, egotsentrism, alaneb „Mina“ pilt, natuke alaneb üldine enesehinang ja märgatavalt muutub mõnede isiksuse omaduste hinnang. Teismelisetele tihedamini, kui noorematele lastele tundub, et vanemad, õpetajad ja eakaaslased mõtlevad halvasti nendele, ja nad tihedamini langevad depressivsesse seisundisse. Kui nooruk jõuab

teismeealisest faasist noorsoofaasi siis olukord paraneb. Peale 15. eluaastat enesehinnang jälle kasvab , nõrgeneb arglikus, enesehinnang kasvab , kuid noorukitel on eneseusk kõrgem kui väikelastel. (Kon,1989: 94)

Murdeas omandavad noored võime olla usaldusväärsed ja sõnapidajad. Nende ees on dilemma: kas võtta vastu vanemate väärtused või luua enda väärtuste süüsteem. Siin ilmuvad lojaalsed inimesed, uuendusmeelsed, ja eitavad antisotsiaalsed. (Kidron, 2005: 60)

Eriksoni järgi, vanus umbes 6-11 aastat on seotud erinevate oskuste omandamisega, sealhulgas õppimisoskusega. Laps aktiivselt omandab kultuuri sümbolleid. See aeg – optimaalne aeg õppimiseks – distsipliiniks valmisolek, teadmiste saamiseks, soov teha kõike hästi. Siin kujuneb oskuste tunne, kompetentsuse tunne aga kui midagi läheb halvasti, siis allaväärsustunne. (Erikson, 1968: 14-15)

Teadmiste omandades hakkavad lapsed ennast seostama erinevate elukutsete esindajatega, laste jaoks on tähtis ühiskonnaga heakskiitmine nende tegevustes (ibid).

Vanuses 11-20 aastat Eriksoni järgi on see periood tähtis identiteedi omandamiseks. Sel ajal valib nooruk positiivse „mina“ identifitseerimise ja negatiivse „mina“ identifitseerimise vahel. Nooruki ees seisab eesmärk koondada kõike, mida ta teab endast, nagu pojast/tütrest, koolilapsest, sportlasest, sõbrast jne. Kõike seda ta peab koondama ühte, seostama minevikuga ja projitseerima tulevikule. Kui murdeea kriisis möödub hästi, siis formuleerub noorukitel identiteedi tunne, kui halvasti, siis segane identiteet, ja nooruk alati kahtleb endas, enda kohas rühmas ja ühiskonnas. (ibid)

2. NARVA EESTI GÜMNAASIUMI NOORTE ARVAMUS KOOLINOORSOOTÖÖST

Eesti Gümnaasium on Narva 2. Keskkooli õigusjärglane. Kool on Narva Linnavalitsuse Kultuuriosakonna haldusalas tegutsev munitsipaalkool, mis lähtub oma tegevuses Eesti Vabariigi haridusseadusest, põhikooli-ja gümnaasiumiseadusest, kooli põhimäärusest ja nende alusel antud õigusaktidest. Kool on ühe asutusena tegutsev põhikool ja gümnaasium. Koolis toimub õppetöö statsionaarses õppevormis. Gümnaasium võimaldab lõpetada kooli ka eksternina. Koolil on oma nimega pitsat, eelarve ja sümboolika. (NEG Põhimäärus)

Gümnaasiumi visioon on õpilaste õpioskuste, õpimotivatsiooni, väärtushinnangute, eneseteostuse ja enesejuhtimisoskuste kaudu kujundada elus edukat, sotsiaalselt toimetulevat ja Eestis elama ning töötama motiveeritud inimest (NEG Arengukava)

Gümnaasiumi missioon on eestikeelse hariduse edendamine Narvas ning osalus lähiümbruskonna rahvuskultuuri toetamisel noorteorganisatsioonide tegevuse, taidluse ja huvitegevuse arendamise kaudu (ibid).

Gümnaasiumi põhilised eesmärgid on pakkuda oma õpilastele kooli õppekava kohast üldharidust, mis võimaldab õpingute jätkamist ning kindlustab eluks vajaliku toimetuleku. Kujundada õpilastes õpimotivatsiooni ja õpioskusi vastavalt riiklikule tellimusele ning valmistada neid ette elukestvaks õppeks. Pakkuda oma kasvandikele võimalusi õppeväliseks enesearendamiseks koolis ja osalust koolivälises tegevuses. Toetada kodusid oma kasvandike eetiliste tõekspidamiste kujundamisel ja abistada peresid sotsiaalsete probleemide lahendamisel, pakkudes järevalvet ja vaba aja veetmise teenuseid. Arendada koostööd noorteorganisatsioonide, kohaliku omavalitsuse ja teiste sidusrühmadega. Motiveerida õpilasi jätkama oma õpinguid Eestis. (NEG Arengukava)

Koolis on määratletud kooli ümbritsevad huvigrupid ja nende ootused kooli suhtes.

Kõik koolis töötavad süsteemid orienteeruvad oma tegevuse planeerimisel ka huvigruppide ootustele ja võimalikule koostööle nendega. Kooli ürituste planeerimisel arvestatakse teiste linna üritustega, et võimaldada osalemist võimalikult paljudel üritustel. (NEG Arengukava)

2014/2015 õppeaastal õppis Narva Eesti Gümnaasiumis 205 õpilast. Uurimus oli ettenähtud kõikide kooliõpilaste jaoks, millest võttis osa 185 õpilast ehk 90% kooli õpilastest.

2.1. Lõputöö probleemi kirjeldus, töö eesmärk, valim ja läbiviimise protseduur

Läbides praktikat Narva Eesti Gümnaasiumis nägi autor, et koolis on üsna vähe huviringe, üritusi, vanemates klassides noored räägivad avameelselt, et pole huvijuhti ja koolis keegi ei tegele korralduslike küsimustega. Muidugi organiseeritakse suuri üritusi, aga noortele on sellest vähe või need lihtsalt ei sobi. Läbides praktikat selgus, et kooli noorsootöö korraldamise eest vastutab direktor ja koolis puudub huvijuht, kes lähtudes teoreetilisest käsitlusest on peamine koolinoorsootöö korraldaja.

Tutvudes Martin Tuuliku tööga „Eestikeelse huvitegevuse vajadus ja olemus Narvas Narva Eesti Gümnaasiumi õpilaste arvamustel“ selgus, et Eesti Gümnaasiumi õpilased vähesel määral tegelevad Narvas huvitegevusega või ei ole sellesse kaasatud, vaatamata sellele, et huvi on. Samas selgus, et huvitegevusega tegeletakse koolis, kuid õpilased ei ole ka sellega rahul.

Tekkis huvi uurida koolinoorsootöö korraldust Eesti Gümnaasiumis vastavalt noorsootöö põhialustele, mida on käsitletud teoreetiliselt osas. Kuna üks noorsootöö põhialustest on noorte arvamus, siis tekkis autoril huvi uurida õpilaste arvamust koolinoorsootöö korraldamise kohta.

Uurimuse eesmärk on välja selgitada Narva Eesti Gümnaasiumi õpilaste arvamus koolinoorsootöö kohta.

Eesmärgi saavutamiseks kasutas autor kvalitatiivset ja kvantitatiivset uurimusi. Kvalitatiivseks uurimuseks kasutas autor individuaalset poolstruktureeritud intervjuu Eesti Gümnaasiumi direktoriga. Teoreetilise käsitluse ja intervjuu tulemuste alusel oli koostatud ankeetküsitlus kooli õpilaste jaoks.

Uurimusmeetodite valikul lähtus autor Õunapuu käsitlusest, et kvantitatiivne uurimustöö järgib seisukohta, eksisteerib vaadeldav objektiivne maailm. On suunatud kirjeldamisele, seletamisele ja ennustamisele. Kvantitatiivse meetodi kaudu kogutakse arvandmeid. Andmed vaadeldavate nähtuste kohta kogutakse kas standarditud küsimustike või kvantitatiivse mõõtmisega. Kvantitatiivse uurimistöö aluseks on teoreetiline mudel. Kvantitatiivses uurimistöös huvitatakse põhjuslikest seostest, eesmärk on saada üldistatavaid andmeid. (Õunapuu, 2014: 55)

Autor kasutas ka Laherandi käsitlust kvalitatiivse meetodi kohta, mille järgi kvalitatiivse meetodi all mõistetakse üsna palju uuringutüüpide kogumit. Kvalitatiivse meetodi täpne

definiitsioon on keeruline ja kirjanduses on üsna palju erinevaid määratlusi. Näiteks, kvalitatiivne uuring on selline uuring, kus andmeid saadakse intervjuu ja sõnalise suhtlemise kaudu ning keskendutakse tähendustele, mida osalejad väljendavad. Kvalitatiivne uuring viiakse läbi loomulikus keskkonnas. Kvalitatiivse uuringu läbiviija läheb sageli uuringus osalejate koju või töökohale. See annab uurijale infot uuringus osalejate kohta iseloomustavaid rikkalikke detaile. (Laherand 2008: 15)

Küsimustiku koostamisel pidas autor silmas teoreetilises käsitluses kasutatava Eriksoni teooriat, kus ta jagab koolinoorukeid kahte rühma 6-11aastat ja 11-20 aastat, sest nii on kergem koostada küsimused ja mõelda, kas nad on suutelised sellises vanuses anda korrektset vastust, mis toob tulemuse.

Individuaalne intervjuu direktoriga toimus koolis kokkulepitud ajal. Eelnevalt olid koostatud küsimused. Intervjuu kehtis ca 25 min. Peamised mõtted kirjutas autor märkmikku.

Ankeetküsitlus oli korraldatud koolis ajavahemikul 25-29. mail, kokkuleppel kooli juhtkonnaga. Lõputöö autor jagas ankeetid igas klassis iseseisvalt ja palus täita kohapeal enne tunni algust. Ankeetküsitluse täitmine võttis ca 15-20 minutit aega. Ankeetküsitluses osales 90% kooli õpilastest ehk kõik, kes viibisid kohal ankeetküsitluse läbiviimise ajavahemikul. Kaks nädalat enne ankeetküsitluse läbiviimist oli kokkuleppel kooli juhtkonnaga õpilaste seas jagatud vanemate luba, näidis on kättesaadav lisas üks Vanemate luba originaalid on TÜNK Ühiskonnateaduste lektoraadis, programmijuhi käes. Õpilaste ankeetküsitluse näidis on kättesaadav lisas kaks.

Lõputöö autor viibis ankeetküsitluse läbiviimisel klassides, seletas lõputöö eesmärki, vajadusel vastas küsimustele.

Teoreetilises käsitluses, et koostada ankeetid, võttis autor Ericsoni teooriat, kus umbes 6-11 aastased on seotud erinevate oskuste omandamisega, sealhulgas õppimisoskusega. Ja vanuses 11-20 aastat Eriksoni järgi on see periood tähtis identiteedi omandamiseks, siis ankeetide analüüsis lähtus autor samast teooriast.

2.2. Intervjuu analüüs Narva Eesti Gümnaasiumi direktoriga

Intervjuu esimeseks küsimuseks oli „*Mis on noorsootöö Narva Eesti Gümnaasiumis?*“. Lähtudes vastusest selgus, et direktori arvamusel on Narva Eesti Gümnaasiumis noorsootöökäsi huviringid – neid on neli ja üritused, mida kooli juhtkond ja õpetajad

korraldavad õpilaste jaoks koos õpilastega. Nagu selgus teoreetilises käsitluses, seisneb koolinoorsootöö mitte ainult huviringides, vaid see on ka ürituste korraldamine, õpilasesinduse tegevuse juhendamine, töö projektides ja programmides, info vahendamine. Järgmiseks küsimuseks oli „*Kuidas on korraldatud noorsootöö Narva Eesti Gümnaasiumis?*“ – siin direktor andis hinnangu, et „*normaalselt*“ ja seletas seda sellega, et organiseerijateks koolis on kõik õpetajad – nende vahel on ära jagatud, kes millist üritust koordineerib, aga põhimõtteliselt peab seda tegema huvijuht. Direktoril on kahju, et koolis puudub huvijuht ja tema näeb, et koolis peab olema huvijuht. Lähtudes sellest vastusest selgus, et koolinoorsootöö sees on ka üritused, mida koordineerivad õpetajad. Aga kui selgus teoreetilisest käsitlusest- koolinoorsootöö korraldab peamiselt huvijuht.

Edasi uurija küsis „*Mitu last võtab osa üritustest, huviringidest, üldse koolinoorsootööst, teie arvates?*“. Direktori arvamusel võtavad üritustest osa peaaegu kõik noored, kes õpivad koolis. Ta seletas seda sellega, et õpilasi ei ole palju, ja suhtlevad nad üsna hästi omavahel „*siis kui üks läheb, teine läheb järgi*“. Direktori arvamusel on õpilastel huvitav, kui nad kõik koos on. Direktor mainis, et huviringides käivad rohkem algklasside õpilased, kuna neile see on kohustuslik, nendeks huviringideks nagu koor ja rahvatants. Direktori sõnul on ülejäänutele õpilastele huviringid soovituslikud aga mitte kohustuslikud. Lähtudes teoreetilisest käsitlusest on noorsootöö vabatahtlik ja ei või olla kohustuslik.

Järgmine küsimus oli „*Kes organiseerib noorsootööd/üritusi teie koolis?*“ Aga siin juba kõlas vastus sellele küsimusele, et sellega tegeleb koolis kooli juhtkond ja õpetajad, kuna huvijuhti koolis pole.

Küsimusele „*Mil määral, teie arvates, õpilased on huvitatud kooli huvitegevusest?*“ vastas direktor, et seda on näha, kuidas õpilased käivad huviringides, üritustel, kui aktiivselt aitavad ürituste organiseerimisel. Mõned neist võtavad osa õpilasomavalitsusest (märgib, et seal on ainult osa aktiivsematest õpilastest). Väga paljud lihtsalt tulevad aitama ja aitavad õpilasomavalitsust. Palju noori, kes lihtsalt tulevad kooli juhtkonna juurde oma ideedega, pakuvad midagi muuta või koolis ellu sisse viia (näiteks). Nagu selgus teoreetilisest ülevaatest - noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega.

Vastusest küsimusele „*Kas küsitakse õpilaste arvamust, mis puudutab huvitegevust?*“, selgus, et küsitakse. Direktori sõnul „*püüame ikka küsida, aga kõik nende soovid ei saa me*

ka ellu viia, kuna väga palju sõltub rahastamisest“. Antud vastus ka kinnitab, et noorsootöö korraldusel lähtutakse noorsootöö põhimõtetest.

Edasi oli uurijale huvitav teada noorteprojektide kohta, kuna see on üks noorsootöö osadest, „Kas koolis on mingid projektid?. Direktor kinnitas, et koolis on praegu käigus üks projekt Päästeametiga nimega „Noorteala päästering“. Selle projekti raames kohtuvad õpilased päästjatega, kes annavad neile kasulikke infot kuidas käituda tulekahju korral, näitavad, kuidas kustutada tulekahju, jne. Ükskord suvel sõitsid õpilased, kes osalesid selles projektis, Soome, suvelaagrisse. Nagu selgus direktori vastusest, peale üritust küsiti noortelt tagasisidet ja see oli väga positiivne.

Nagu võib näha intervjuust, hindab direktor oma kooli noorsootööd keskmiselt, koolinoorsootöö korraldamisel lähtutakse noorsootöö põhimõtetest, kuid mitte kõikidest, näiteks mõni noorsootöö tegevus ei ole vabatahtlik, koolinoorsootöösse on kaasatud nii õpilased, kui ka õpetajad, kes koordineerivad üritusi. Intervjuust selgus, et muret tekitab huvijuhi puudus. Intervjuust ka selgus noorsootöö korraldus koolis, mille alusel on koostatud ankeediküsimused.

Selles ongi kõige peamiseks probleem, et noorsootöö organiseerimisega tegelevad koolis õpetajad ja kooli juhtkond, peab aga tegelema noorsootöötaja ehk huvijuht.

2.3. Uuringutulemuste analüüsid

1-4. klassi õpilaste uuringu analüüs

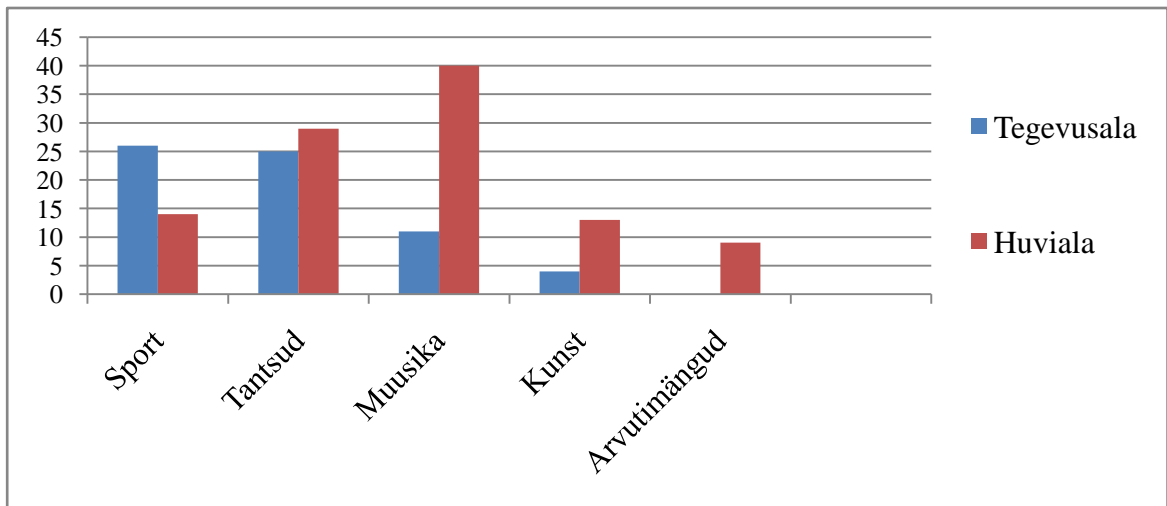
Selles joonises on liidetud kaks küsimust, et võrrelda noorte huvialasid ja tegevusalasid.

Küsimused olid: Millega sa tegeled vabal ajal? Millega sulle meeldib tegeleda vaba ajal?

Küsimustele vastas kokku 57 noort.

Jooniselt üks on näha, et rohkem tegelevad noored spordiga. Seda sama kinnitab

teoreetiline käsitlus, kus on ka mainitud, et kõige levinumaks huvitegevuseks on noortel sport ja seda kõikides vanuserühmades. Veel näitas Eesti noorte noorsootöös osalemise uuring, et kõige populaarsemaks huvialaks noortel on muusika – selle valis suurem osa õpilastest, 2011 aasta noorte noorsootöös osalemise uuring näitas, et selles vanuserühmas noored harrastavad tihti muusikat, ja tegelevad muusikaga vähemalt üks - kaks korda nädalas, mõned tihedamini.

Joonis1. Õpilaste tegevusalad ja huvialad

Õpilaste informeeritus huviringidest koolis

Küsimus oli: Kas tead, et koolis on olemas huviringid? Küsimusele vastas 57 noort.

Vastustest selgus, et kõik 1-4. klassi õpilased, 57 inimest, teavad huviringide olemasolust. See näitab, et info edastatakse neile korralikult. Aga samas tegutseb selles vanuserühmas selline printsiip, et nad peavad kindlasti ringe külastama.

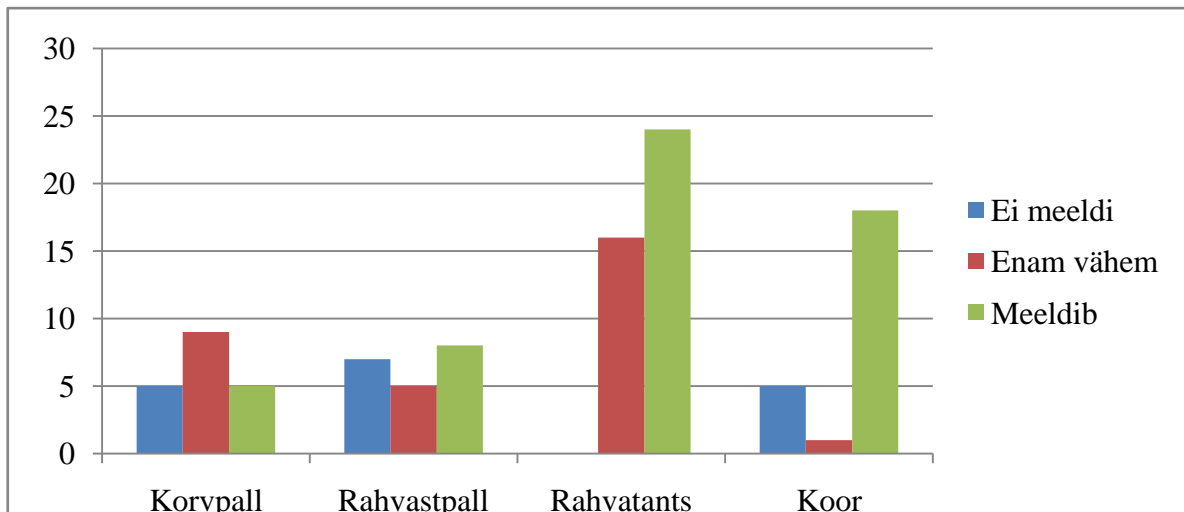
Õpilaste huviringides käimine

Küsimus oli: Kas käid kooli huviringides, kui jah, siis millises? Kokku küsimusele vastas 56 noort. 1 ei vastanud. 1 vastas, et neil veel pole huviringe.

Vastustest selgus, et õpilased käivad erinevates huviringides ning mõned külastavad mitut huviringi. Kõige populaarsem on huviring selles vanuserühmas rahvatants, mida külastab 39 õpilast ehk 64,9%, ka on populaarne koor- seal käib 20 õpilast ehk 35%. Väga vähe käib aga rahvastepallis ainult viis õpilast ehk 8,7%, ja korvpallis ainult üks inimene. Rahvatantsu populaarsus selles vanuserühmas on tingitud sellest, et õpilased peavad seal käima.

Õpilaste rahulolu huviringidega

Siin oli noortele esitatud küsimus; Kuidas hindad kooli huviringe? Ja tabelis pidid nad valima, kas neile huviring meeldib, enam vähem või ei meeldi. Küsimustele vastas kokku 57 noort. All oleval joonisel on näha nende vastused ja milline huviring noortele meeldib rohkem.

Joonis 2. Õpilaste arvamus huviringidest

Kõige rohkem meeldib õpilastele käia rahvatantsu huviringis, samas on näha, et on õpilasi, kes käivad seal, aga neile eriti ei meeldi – kes vastasid „enam vähem“. Ka näitas uuring, et õpilastele meeldib kooris käia, rohkem kui teistes huviringides. Eesti noorte noorsootöös osalemise uuring näitab, et noored õpilased harrastavad tantse ja muusikat, tihedamini kui üks kaks korda nädalas. Seda on võimalik seletada sellega, et algklasside õpilastel on kohustuslik huviringides osalemine, nagu selgus intervjuust direktoriga.

Õpilaste soov uutes huviringide järel

Küsimusele: Kas soovid, et koolis oleksid teised huviringid? Oli vaja valida vastus- kas „Jah“ või „Ei“. Küsimusele kokku vastas 57 noort .

Vastustest selgus, et suurem osa 1-4. klassi õpilasi, 44 ehk 77,2%, soovivad, et koolis oleks rohkem muid huviringe. 11 ehk 19,3% 1-4. klassi õpilastest ei soovi mingeid uusi huviringe. Kaks õpilast üldse ei vastanud – arvatavasti ei ole nad ka huvitatud uutest huviringidest koolis.

Selline suur soov uute huviringe kohta võib olla tingitud sellest, et noored käivad ainult kahes huviringis, aga huvi tegeleda mingi teise huvialaga on olemas.

Õpilaste informeeritus üritustest koolis

Vastused näitasid, et kõik 1-4. klassi õpilased on kursis, et koolis toimuvad erinevad üritused. See tähendab, et koolis toimub info liikumine hästi ja noortele edastatakse korralikult ja õigeaegselt info iga toimuva ürituse kohta.

Õpilaste huvi uute ürituste vastu koolis

Vastused näitasid, et õpilased sooviksid veel rohkem üritusi koolis. Kõige populaarsemaks vastuseks oli ekskursioonid, seda valis 44 õpilast ehk 77,2%. Ka oli populaarseks vastuseks kinoskäigud, seda valis 30 õpilast ehk 52,6%. Samas nimetati teatriskäike – 14 õpilast ehk 24,6%, halloween – 12 õpilast ehk 21% ja koolisünnipäeva 6 õpilast ehk 10,5%. See näitab, et õpilased on huvitatud kooli üritustest. Autor teeb järelduse, et noored tahavad veeta oma vaba aega kasulikult ja siin oleks hea rakendada mitteformaalõppe meetodit.

Õpilaste osalemine ürituste korraldamisel koolis

Siin liitis autor kaks küsimust: Kas sina osalesid ürituse korraldamisel? ja Kas sina tahad ise korraldada üritusi?

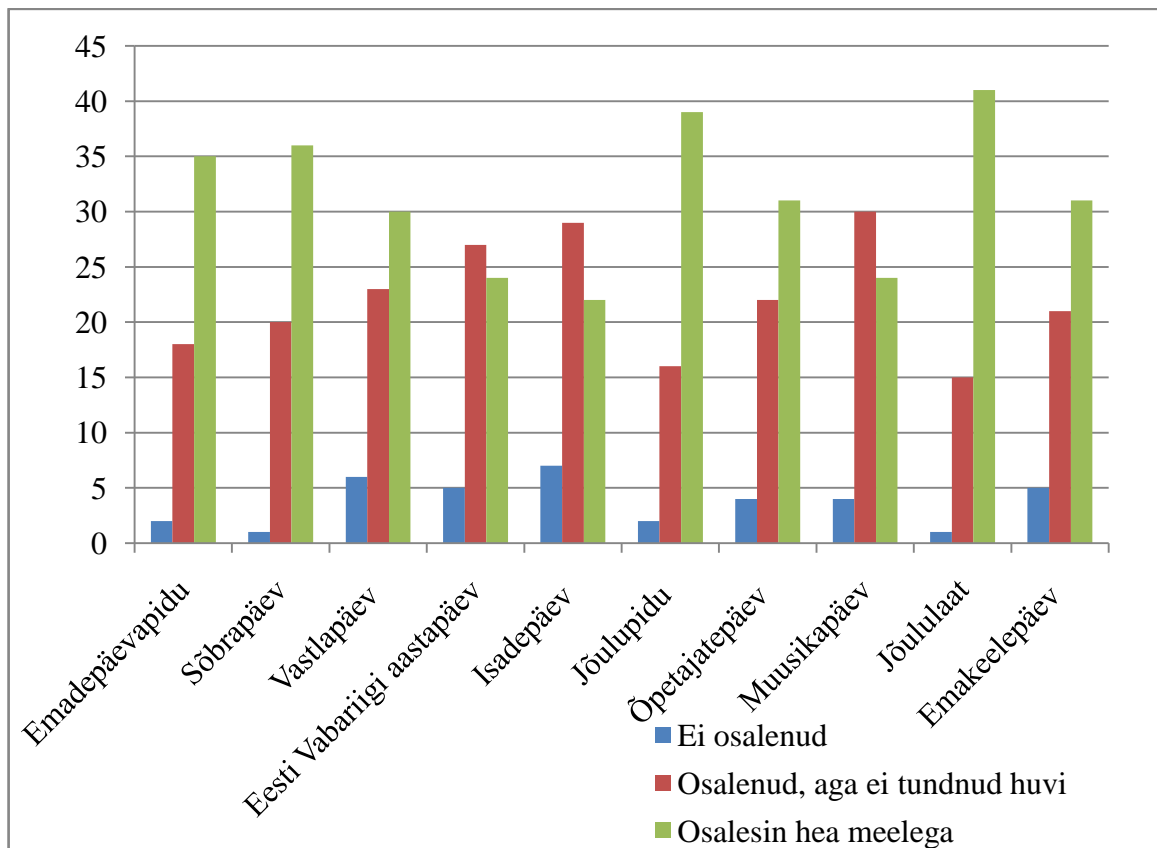
Vastused näitasid, et suurem osa õpilasi ei tunne huvi olemasolevate ürituste korraldamise vastu. „Ei“ vastas 36 õpilast ehk 63,1%, „Jah“ 21 õpilast ehk 36,8%. Samuti ei korralda õpilased ja ei soovi korraldada iseseisvaid üritusi. „Ei“ vastas 51 õpilast ehk 89,5%, „Jah“ – kuus õpilast ehk 10,5% .

Nagu näitab Eesti noorte noorsootöös osalemise uuring, võtavad nad selles vanuses väga harva osa üritustest, koolis, aga kui võtavad, siis see toimub sunniviisil.

Õpilaste üritustega rahuolu

Vastustest selgus, et kõige rohkem võtsid osa õpilased üritusest „Jõululaat“. Samas on näha, et peaaegu sama populaarne on „Jõulupidu“ – need üritused käivad koos ja peaaegu ühel ajal, ja arvan, et sellepärast näitab tabel vähest erinevust. Veel on kaks üritust kus on näha võrdset küllastamist: Emadepäeva pidu ja Sõbrapäev.

Üldiselt jooniselt on näha, et enam vähem kõikidest üritustest võtab osa suurem osa õpilasi, vaatamata sellele, et on olemas need, kes ei tahtnud minna, või kellel polnud huvi. Aga ikka käivad. See võib olla põhjendatud sellega, et väga tihti käivad kuskil noored kahekesi. Autor teeb siin järelduse, et osa noortest on realselt huvitatud osa võtta üritustest ja need, kes vastasid „osalenud, aga ei tundnud huvi“ – osalesid.

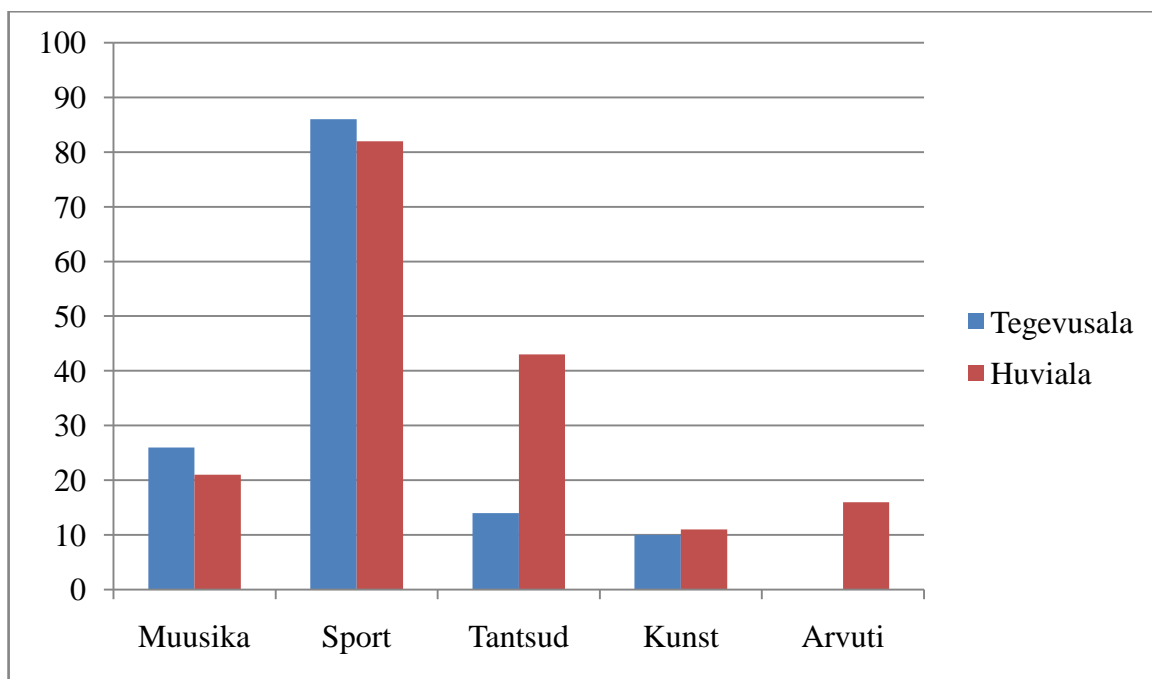
Joonis 3. Õpilaste arvamus ürituste kohta

5-12. klassi õpilaste uuringu analüüs

Selles joonises on liidetud kaks küsimust, et võrrelda noorte huvialasid ja tegevusalasid.

Küsimused olid: Millega sa tegeled vabal ajal? Millega sulle meeldib tegeleda vaba ajal?

Küsimustele kokku vastas 128 noort.

Joonis 4. Õpilaste tegevusalad ja huvialad

Joonisest on näha, et kõige populaarsem tegevusala ja huviala noorte seas on sport. Ka Eesti noorte noorsootöös osalemise uuring näitab, et noorte põhiliseks huvitegevuseks on ülekaalukalt sport. (Noorteseire 2011:43) Ka jooniselt on näha, et noori huvitab muusika ja tantsud, uuring näitab, et vanuses 12-19 aastat tegeletakse muusikaga ja tantsudega tegeletakse umbes üks-kaks korda nädalas, mõned tegelevad üle kolme korra nädalas, aga neid on nähtavalt vähem.

Autor arvab, et nii suur huvi spordi vastu võib olla tingitud sellest, et noored on sellises vanuses, kus nad saavad juba aru, et tervislik eluviis annab rohkem kasu kui passiivne tegevusetus ja teiseks tervislik eluviis tänapäeval on populaarne noorte seas.

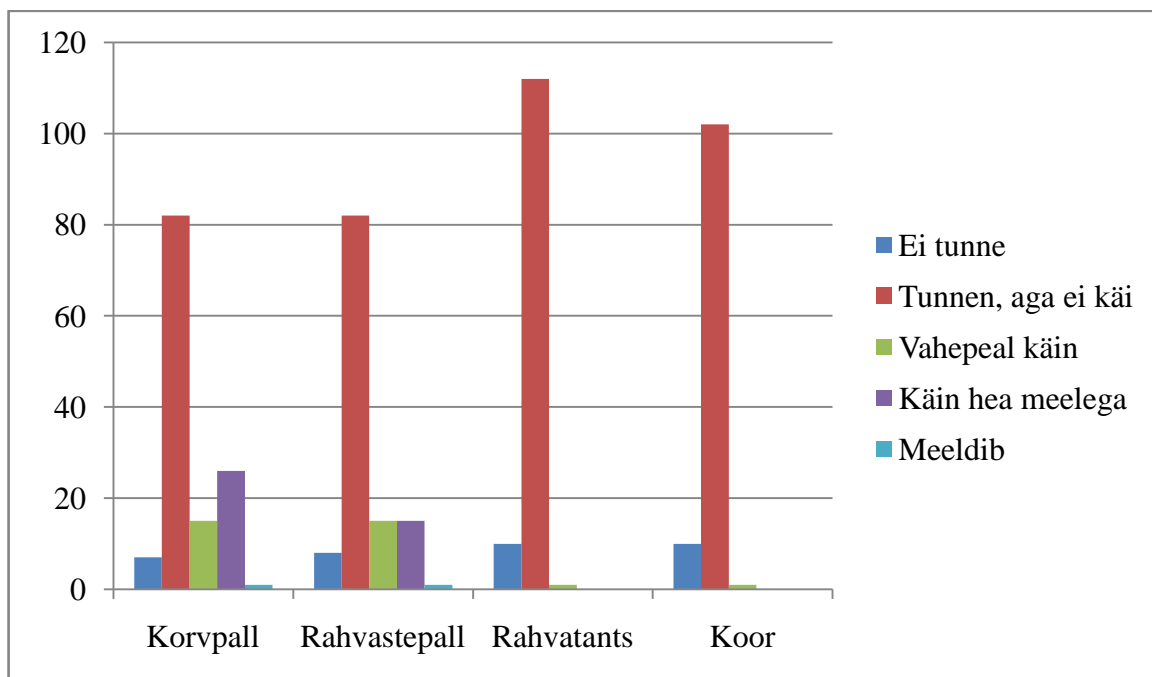
Õpilaste informeeritus huviringidest koolis

Vastused näitasid, et 5-12. klassides koolis teavad huviringidest 124 noort, ehk enamus. Ei tea huviringidest ainult neli noort. Siin pakub autor välja, et nende teadmatust võib olla on seotud kas sellega, et nad on uued inimesed koolis, või, et nad lihtsalt ei soovi seda teada.

Üldine informeerimine näitab, et koolis on hea info liikumine, et kooli juhtkond annab infot noortele õigeaegselt ja kiiresti.

Õpilaste rahulolu huviringidega

Siin oli noortele esitatud küsimus Kuidas hindad kooli huviringe? Ja tabelis nad pidid valima, kas meeldib neile huviring, enam vähem või ei meeldi. Küsimustele vastas kokku 128 noort. All oleval joonisel on näha, nende vastused ja milline huviring noortele meeldib rohkem.

Joonis 5. Õpilaste arvamus huviringidest

Joonisest on näha, et suurem osa noori tunneb kõiki koolis olevaid huviringe, aga ei käi seal. See võib olla tingitud sellest, et näiteks mõningaid ringe ikka juhendatakse vene keeles. Martin Tuulik viitab oma töös sellele probleemile, et noored küsivad „miks ma pean käima seal, kus õpetatakse vene keeles?“ Eesti keeles kõnelevatele noortele on see probleem, kuna nad tahavad omal vabal ajal suhelda emakeeles. Veel võib selline vähene huvi kooli huviringide vastu olla tingitud sellest, et korvpalli ja rahvastepalli ringid toimuvad hommikuti vahetult enne tunde. Noored ei soovi vara hommikul tõusta ja minna huviringi – see ei ole eriti hea korraldus .

Õpilaste soov uute huviringide järele

Küsimusele „Kas soovid, et koolis oleksid teised huviringid?“ Oli vaja valida vastus kas „Jah“ või „Ei“.

Vastustest selgus, et suurem osa 5-12. klassi õpilasi, 81 ehk 63,3% soovib, et koolis oleksid teised huviringid, 46 ehk 35,9% 5-12 klassi õpilastest ei soovis mingeid uusi huviringe. Üks vastas „ei tea“.

Selline suur soov uute huviringide vastu, on tingitud sellest, et põhilised huviringid on ette nähtud algklassi õpilastele, aga põhikooli ja gümnaasiumi õpilastele ei ole piisav huvitegevuste valik.

Õpilaste huvi uute ringide vastu koolis

Küsimusele „Millised huviringid, sa tahtsid, et oleksid koolis?“ Variandivastusteks oli pakutud; Malering, Kunstiring, Tantsuring, Spordiring, Teater, Robotika (konstrueerimisring).

Pakutud variantidest osutus kõige populaarsemaks tantsuring, seda valis 18 õpilast ehk 14%, kunstiringi kolm õpilast ja maleringi üks õpilane.

Väga huvitav, et oli palju noori, kes pakkusid neid huvitavaid huvialaringe.

Ujumist pakkus kuus õpilast ehk 4,7% õpilastest, lasketiiru neli õpilast ehk 3,1%, teatrigruppi viis õpilast ehk 3,9%, matku kaks õpilast ehk 1,6%. Laulmist neli õpilast ehk 3,1%, spordiringi pakkus 18 õpilast ehk 14%, jalgpalli neli õpilast 3,1%, muusikaringi neli õpilast ehk 3,1%, arvutiringi kolm õpilast ehk 2,3%. Veel pakuti klaverit, võrkpalli, matemaatikaringi, käsitööringi, inglise keele ringi, kirjandusringi (et kooli külastaksid erinevad kirjanikud), maalimist, näitlemist, puutööd, keeleringe, bände, meisterdamist, aine konsultatsioone, lauatennist, korvpalli, kergejõustikku, loenguid. Jooksmist, jõusaali.

Nagu võib näha üsna palju noori soovib, et koolis oleks spordiring. Kokkuvõtvalt noored soovivad veeta aktiivselt koolis vaba aega, tegeleda spordiga, matkata, tegeleda muusikaga ja tantsudega, mõned soovivad vaimse arenguga tegeleda, käia erinevatel konsultatsioonidele ja keelte ringides.

Siit ka võib järeldada seda, et noored mõtlevad mitte ainult vaba aja veetmisest aga ka sellest, kuidas oma vaba aega kasulikult veeta.

Õpilaste teadmine üritustest koolis

Küsimusele „Kas tead, et koolis toimuvad erinevad üritused?“ Oli vaja vastata kas „Jah“ või „Ei“.

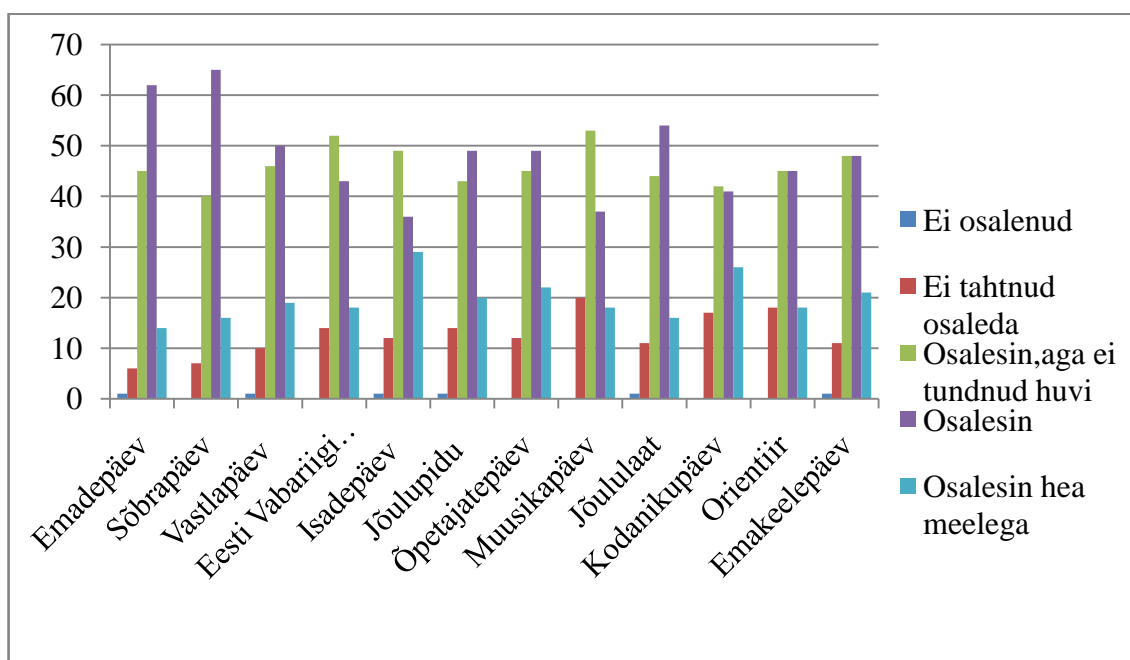
Küsitlus näitas, et 5-12. klassi õpilastest 124 õpilast ehk 96,9% teab, et koolis toimuvad erinevad üritused. Neli õpilast vastasid eitavalt.

See näitab seda, et suurem osa õpilastest on kursis, mis toimub koolis, loevad infoseinal olevat infot ja kõik info, mida annab kooli juhtkond, jõuab õpilasteni.

Õpilaste üritustega rahuolu

Selles küsimuses palus autor õpilasi hinnata üritusi, milles osalesid õpilased koolis. Nagu on näha, enamuse õpilasi osaleb kõikides kooli üritustes. Ühed õpilased ühes üritustes teised teistes, aga ikkagi osalevad. Nende arv, kes ei osalenud, ei ole eriti suur.

Autor arvab, et neid, kes osaleb üritustes rohkem sellepärast, et selles vanuserühmas õpilased osalevad õpilasomavalitsuses ja ise organiseerivad ja aitavad organiseerida paljud üritused, seetõttu nad on kaasatud organiseerimisprotsessi.

Joonis 6. Õpilaste arvamus ürituste kohta

Õpilaste huvi uute ürituste vastu koolis

Küsimusele „Milliseid üritusi soovid, et veel oleksid koolis?“. Variandi vastusteks oli pakutud: Ekskursioonid, Kinoskäigud, Teatriskäigud, Koolisünnipäev, Halloween.

Küsitlus näitas, et 5-12. klassi õpilased sooviksid veel rohkem üritusi koolis. 95 õpilast ehk 74,2% on huvitatud, et koolis organiseeriks rohkem ekskursioone, 72 õpilast ehk 56,3% on

huvitatud rohkem klassiga või kooli sõpradega kinos käia, 30 õpilast ehk 23,4% soovivad, et kool organiseeriks teatriskäike. Üks õpilane soovib, et tähistataks koolisünnipäeva.

26 õpilast andsid vastuse – „ei tea“.

Olid ka need õpilased, kes kirjutasid siia ka omad vastused, ja need olid sellised: spordiüritusi koolis soovib 5 õpilast, mängu, väljasõite klassiga, konkursse, võistluseid, muusikaringe soovib 2 õpilast, lasketiiru, lauatennist, sporti – 3 õpilast.

Õpilaste teadmine projektist koolis ja sellest osa võtmine

Küsimus oli: Kas tead, et koolis on olemas projekt päästeametiga? Oli vaja valida, kas vastus „Jah“ või „Ei“.

Pool ehk 64 õpilast vastasid „Jah“ – teavad, et koolis on olemas projekt päästeametiga ja pool 64 õpilast vastasid „Ei“ – ei tea et koolis on olemas projekt.

Väga huvitav, et nii jagunes noorte arvamus, kuna direktori intervjuust selgus see, et see projekt kestab juba mitu aastat.

Teiseks küsimuseks oli: Kas võtad sellest osa? Oli nagu eelmises küsimuses valida kas „Jah“ või „Ei“. Jah valis 14 õpilast ehk 10,9%, „Ei“ valis 114 õpilast ehk 89%. Kui eelmises küsimuses oli õpilaste arvamus pooleks, siis siin on tegelikult näha, kes käib reaalselt ja puutub kokku projektiga, aga kes lihtsalt teab, et projekt koolis on.

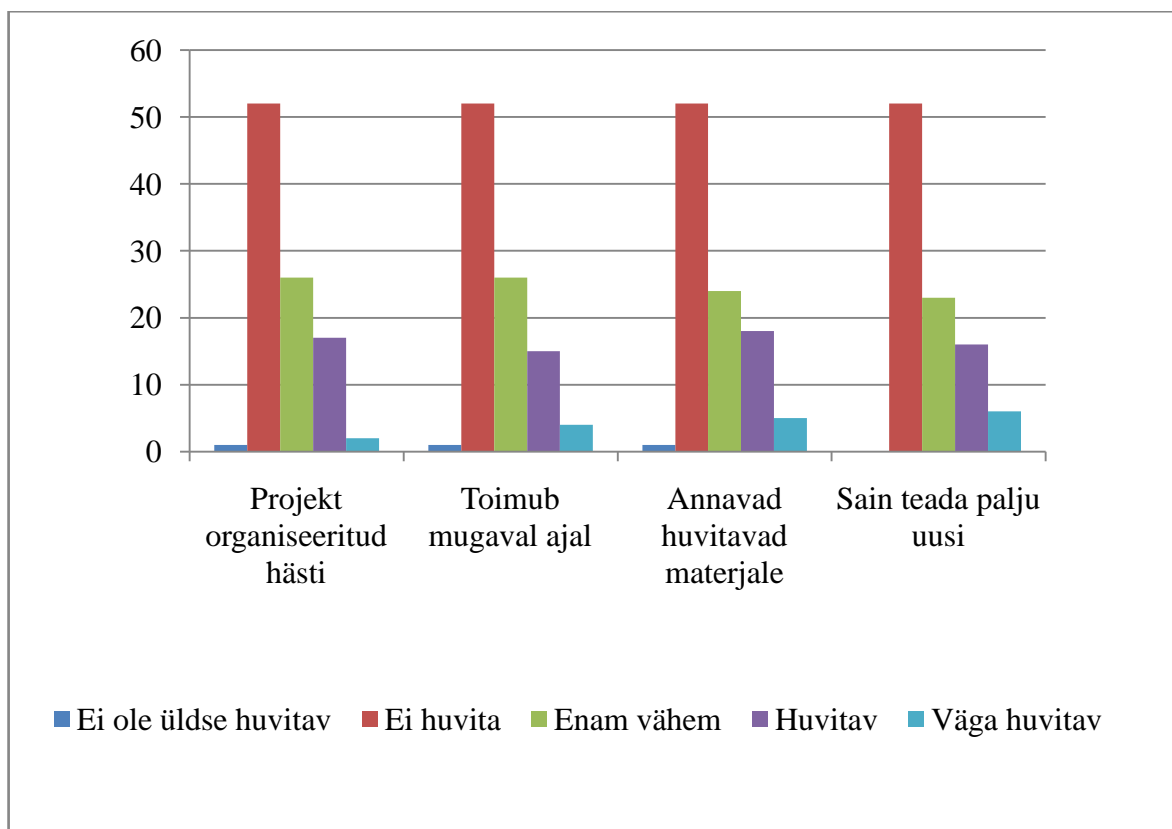
Õpilaste projektiga rahulolu

Küsimuse raames oli palutud hinnata projekti, mis toimub koolis.

Kuna eelmisest küsimusest selgus, et enamus õpilastest ei osale projektis, siin, nad märkisid, et neid see ei huvita.

Siis pöörab autor oma tähelepanu nende tulpadele, kus autori arvates, jätsid oma arvamuse need, kes osalevad selles projektis.

Autori arvamusel nendele, kes osalevad selles projektis, on väga huvitav seal osaleda. Esiteks sellepärast, nagu selgus direktori intervjuust, organiseerib päästeamet nendele õpilastele kord aastas välisriikese suvelaagri. Ka Martin Tuulik kirjutas oma töös, et intervjuus andsid õpilased väga positiivse tagasiside selle projekti kohta, sellepärast, et seal saavad eesti keeles kõnelevad noored rääkida emakeeles.

Joonis 7. Õpilaste arvamus projekti kohta

Õpilaste soov uute projektide järele koolis

Küsimusele „Kas soovid, et koolis oleks rohkem erinevaid projekte?“ Oli vaja valida, kas „Jah“ või „Ei“.

Vastuse „Jah“ valis 63 õpilast ehk 49,2%, vastuse „Ei“ valis 64 õpilast ehk 50%. Üks õpilane kirjutas, et tal on ükskõik.

See näitab, et õpilased on huvitatud erinevatest kooli projektidest osa võtma, lihtsalt see ainuke kooli projekt ei ole huvitav kõikidele õpilastele.

Õpilaste teadmine õpilasmavalitsusest ja osalemine selle töös

Küsimusele „Kas tead, et koolis on olemas õpilasmavalitsus?“ Oli vaja valida, kas „Jah“ või „Ei“ Kokku küsimusele vastas 128 õpilast. Neist 124 vastas – „Jah“ ja 4 vastas „Ei“ mis näitab, et enamus õpilastest teab, et koolis on olemas õpilasmavalitsus.

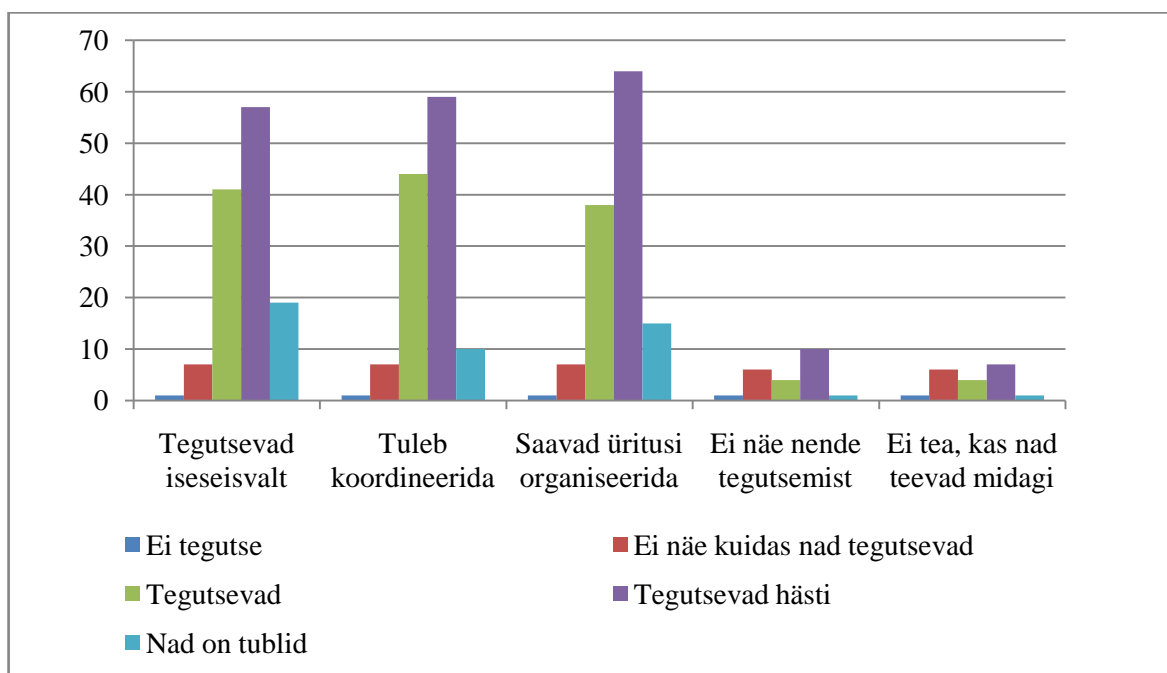
Teine küsimus oli : Kas tahtsid osaleda/osaled õpilasmavalitsuse töös? Variandi vastusteks oli pakutud: „Jah, tahan“, „Jah, osalen“, „Ei“. 5-12 klassi õpilastest selle küsimusele vastas

128 õpilast. 64 õpilast ehk 50% vastas ,et tahavad osaleda õpilasomavalitsuse töös. 18 õpilast vastas, et juba osalevad. 46 õpilast 35,9% vastas, et ei taha osaleda õpilasomavalitsuse töös.

Õpilaste rahulolu õpilasomavalitsuse tööga

Joonisest kaheksa on näha, et üldiselt hindavad õpilased hästi õpilasomavalitsuse tööd. Kõige rohkem vastuseid oli lahtrites „Tegutsevad iseseisvalt”, “Neid tuleb koordineerida” Saavad üritusi organiseerida”.

Autori arvamusel näitab see seda, et noored, kes ei osale õpilasomavalitsuses, näevad, kuidas need, kes osalevad, tegutsevad. Tegelikult räägib see sellest, et need õpilased on väga aktiivsed ja saavad hakkama nende kohustustega, mis kannab endas õpilasomavalitsus.

Joonis 8. Õpilaste arvamus õpilasomavalitsuse töö kohta

2.4. Uuringutulemuste järeldused ja ettepanekud

Uuringu tulemusena toob autor välja selle, et Narva Eesti Gümnaasiumi direktor saab aru probleemist, et koolis pole huvijuhti ja tema kohustused on jagatud õpetajate vahel. Püüab seda lahendada ajutiselt õpetajate abil. Üldiselt hindab direktor oma koolinoorsootööd keskmiselt, kuna üritused koolis on olemas, huviringid ka, õpilasmavalitsus tegutseb ja aktiivsed õpilased on kaasatud. Positiivselt hindab direktor ka seda, et koolis on olemas projekt koos päästeametiga.

Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased, kes võtsid osa küsitlusest, väljendasid omal moel oma arvamust, ja jätsid palju kasulikku infot, mida võib ja tuleb kasutada selleks, et arendada ja parandada Narva Eesti Gümnaasiumi noorsootööd. Küsitlusest tuli välja, et Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased on väga aktiivsed ja on huvitatud oma koolinoorsootööd arendada, on vaja lihtsalt neilt küsida kuidas, ja kaasata sellesse protsessi.

Uurimuse järeldused ja ettepanekud:

- Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased on väga aktiivsed, ja kõige rohkem on huvitatud spordiga tegelemisest. Seda on vaja kindlasti kasutada, luua näiteks koolis oma meeskonda (sellest on noored ka huvitatud) ja võtta nendega osa erinevatest võistlustest, noortel see tõstab meeskonna hinge.
- Üheks põhiliseks probleemiks koolis on see, et puudub huvijuht. Kui kool ei saa leida, siis autori arvates peab rohkem oma õpilasi kuulama ja kaasama neid organisatsiooni protsessidesse. Küsitlusest selgus, et õpilastel on üsna palju ideid ja mõtteid, mida võib pakkuda oma koolile ja kuidas oma kooli elu huvitavamaks teha.
- Autori arvates võib kooli juhtkond rohkem kaasata kooli noori erinevatesse organisatsiooni momentidesse. Küsitlusest selgus, et suur osa õpilastest soovib aktiivselt osa võtta kooli elust ja pakkuda oma abi ja mõtteid, aga pigem koolis tegutseb õpilasmavalitsus.
- Veel tuli välja, et koolis on juba ammu ühed ja samad huviringid, millest noored ei ole eriti huvitatud erinevatel põhjustel. Küsitlusest tuli välja, et siin saavad noored ka palju välja pakkuda – ja autor arvab, et mõned nende ideed võiks ikkagi kasutada ja luua noori huvitavaid huviringe, võib olla isegi kasutades noorsootöö meetodit noortelt noortele.

- Koolis on olemas projekt päästeametiga; kuid sellest võtab osa väike osa õpilastest. Kui näiteks kirjutada mingi spordiga seotud projekt, mida võiks realiseerida koolis kohapeal, Siis ei peaks õpilased kuskil käima - autori arvates oleks see väga populaarne noorte seas!

Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased on huvitatud, et nende koolis oleks noorsootöö ja see ei seisneks ainult huviringidest, vaid oleksid erinevad huvitavad üritused, väljasõidud, sportiüritused, projektid jne. Autori arvates on koolijuhtkonnal kõik võimalused luua see oma õpilaste jaoks.

Lõputöös püstitatud eesmärk on täidetud. On antud ülevaade sellest, mis on noorsootöö ja koolinoorsootöö, kuidas toimub koolinoorsootöö Narva Eesti Gümnaasiumis ja mida arvavad Narva Eesti Gümnaasiumi õpilased koolinoorsootööst.

KOKKUVÕTE

Antud töös selgitas autor välja Narva Eesti Gümnaasiumi õpilaste arvamust koolinoorsootöö kohta. Töö koosneb kolmest osast. Esimene osa on teoreetiline. Teine on praktiline ehk uurimusosa .

Teoreetilises ülevaates käsitleb autor sellist mõistet nagu noorsootöö, püüab lahti selgitada, et noorsootööd tehakse noorte jaoks ja koos noortega ja lähtudes noorte huvidest. Ka selles osas puudutab autor sellist teemat nagu koolinoorsootöö – mis tegeleb info edastamisega, ürituste korraldamisega, projektidega ja koolinoorte eripäraga. Autor kirjeldas lühidalt erinevate noorte vanuste omadusi. Omaduste järgi koostas autor küsimustikud ning analüüsis neid.

Teises osas on lõputöö probleemi uurimus, eesmärgi ja protseduuri läbiviimise kirjeldus, analüüs koos tulemustega ja ettepanekud. Oma töös teostas autor uurimuse kombineeritud meetodi kaudu, esiteks oli läbi viidud intervjuu kooli direktoriga – mille põhjal püüdis autor välja selgitada noorsootöö korralduse Narva Eesti Gümnaasiumis. Pärast seda oli koostatud ankeetküsitlus õpilastele ja see oli läbi viidud koolis, kõikides klassides. Ankeedi küsitluses selgitas autor välja Narva Eesti Gümnaasiumi õpilaste arvamuse koolinoorsootöö kohta.

Küsitlusest selgus välja, et noored on enam vähem rahul sellega, mis koolis toimub , aga kui oleks reaalne võimalus midagi muuta, siis suurem osa õpilastest nõustuks rõõmuga sellega. Väga meeldiv oli tõdeda , et koolis on väga aktiivsed õpilased. Küsitlusest selgus välja, et kõik soovivad osa võtta kooli elust, kõik soovivad anda oma panuse sellesse. Küsitlusest on näha kui palju noored võivad pakkuda. Autori arvates on seda kindlasti vaja kasutada, siis koolinoorsootöö Narva Eesti Gümnaasiumis muutub aktiivsemaks ja mitmekülgsemaks.

Oma töö jaoks küsitles autor Narva Eesti Gümnaasiumi õpilasi, sai neilt ankeetides vastused, analüüsis neid ja sai kokkuvõtteks selle, et õpilased on väga aktiivsed, soovivad aktiivselt osa võtta kooli elust, soovivad, et koolis oleks huvijuht.

SUMMARY

In this work the author has found the opinion of pupils of Narva Estonian Gymnasium about school work with young people. The work consists of two parts. The first part is theoretical. The second part is practical, it means researching part and the third is the part of remarks and conclusion.

In the theoretical part the author is looking through such ideas as the work with young people, tries to explain that this work is done for young people and together with them in view of their interests. Also in this part the author writes about such topics as the school work with young people, it deals with handing of information, organisation of different actions, projects and peculiarity of pupils. The author describes summarily characteristics of young people in different ages. Using those characteristics the author completed the questionnaire and analyzed them.

In the second part you can see the research of problems, the description of aim and procedure processes, analyze with results and suggestions. In this work the author performed the research through combined method. At first, there was organised interview with school director. Using this interview the author tried to ascertain the organisation of work with young people in Narva Estonian Gymnasium. Then was completed the questionnaire for pupils and it was performed in the school, in all classes. Using this questionnaire the author has found out opinions of pupils, who study in Narva Estonian Gymnasium about the work with young people.

With the help of questionnaire the author got information that young people are almost satisfied with that, what happens at their school, but if there was a real opportunity to change something, the big part of pupils would be agree with it gladly. It was very pleasant to see that there are very active pupils at school. The questionnaire showed that all pupils want to participate in schools life, all want to do something for school. In the questionnaire you can see, how much can young people offer. The author thinks that it must be certainly used, the work with young people in Narva Estonian Gymnasium will be more active and varied.

In this work the author asked pupils of Narva Estonian Gymnasium, got the answers from questionnaires, analyzed them and made a such conclusion that pupils are very active, they want to take part in schools life, they want activity leader to be at their school.

KIRJANDUS

Anti, Kidron 2005. *Isikus*. Tallinn: Mondo

Edvard Ljulko, Marju Meejärvi, Maari Põim, Teele Saarma, Maire Tõnne, Epp Reedik, Uku Visnapuu, *Stardiplats noortele: kuidas oma kogemused maksma panna?*, 2011, Salto

George, Butterworth; Margaret, Harris 2002, *Arengu Psühholoogia alused*. Tartu, Tartu Ülikooli Kirjastus

Katrin, Pihor; Marti, Taru; Valentina, Batueva, *Noorteseire Eestis. Poliitikaülevaade 3/2012: Eesti noorte osalemine noorsootöös: ülevaade peamistest suundumustest*, Tallinn, Praxis

Kristi, Jüristo, 2013, *Kaasava noorsootöö käsiraamat*., Tallinn , Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo

Margit, Sutrop; Pille, Valk; Katrin, Velbaum 2009. *Väärtused ja väärtuskasvatus*., Tartu: AS Pakett

Meri-Liis, Laherand , 2015, *Kvalitatiivne uurimisviis*., Tallinn, Infotrükk

Marti, Taru; Eli, Pilve; Peeter, Kaasik 2015. *Noorsootöö Eestis 19. sajandi keskpaigast kuni 21. sajandi esimese kümnendi lõpuni. Ajalooline ülevaade*. Tallinn: OÜ Print Best

Martin, Tuulik 2015. *Eesti keelse huvitegevuse vajadus ja olemus Narvas Narva Eesti Gümnaasiumi näitel*. Narva: Tartu Ülikooli Narva kolledž

Noorsootöö ajakiri Mihus nr. 8, 2011. Koostaja Marit Kannelmäe-Geerts

Noorsootöö ajakiri Mihus nr. 10, 2012. Koostaja Marit Kannelmäe-Geerts

Noorte monitor 2009. Eesti Noorsootöö Instituut 2010. Tallinn

Noorteseire aastaraamat 2013, „Noorsootöö Tulemuslikkuse Hindamine“, SA Poliitikauuringute Keskus Praxis

Artiklite kogumik „Noorsootööst siin ja praegu“ 2009. Koostaja: Ene Ergma, Edgar Schlümmer, AS Pajo Trükikoda

Noorsootöö õpik, 2013, Marit Valge, Aide Eendra, Tallinn, Sihtasutuse Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo

Peter, .Smith; Helen, Cowie; Mark, Blades 2008. *Laste arengu mõistmine*. Tallinn: Printon

Tiia, Pedastsaar; Urmo, Reitav; Tiina, Tiit 2007. *Huvijuht koolikultuuri kujundavas võrgustikus*. Tallinn: B2 Eesti

Veebipõhised allikad:

Gümnaasiumi riiklik õppekava RT I, 29.08.2014, 21

<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014021> (viimati vaadatud 25.07.2015)

Haridus ja teadus ministeeriumi ametlik lehekülg

<https://www.hm.ee/et/tegevused/noortevaldkond/noorsootoo> (viimati vaadatud 15.07.2015)

Marti, Taru 2010. *Youth Work in Tallinn: the Positive Impact on Young People*

<http://www.tlu.ee/stss/wp-content/uploads/2010/11/Taru.pdf> (viimati vaadatud 10.07.2015)

Noorsootöö seadus RT I, 12.07.2014, 104

<https://www.riigiteataja.ee/akt/112072014104> (viimati vaadatud 1.08.2015)

Mairi, Reinsalu 2013. Noorsootöö Koolis.

<https://prezi.com/f5snhpdfrkyb/noorsootoo-koolis/> (viimati vaadatud 10.07.2015)

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus RT I 2010, 41, 240

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13332410> (viimati vaadatud 24.07.2015)

Venekeelne allikas:

Эрик,Эриксон. 1968. *Идентичность: юность и кризис*. Москва: Прогресс

LISAD

Lisa 1. Vanemate luba

Lugupeetud lapsevanem,

Olen TÜ Narva Kolledži noorsootöö eriala neljanda kursuse üliõpilane Jekaterina Gorlovitš.

Hetkel ma kirjutan diplomitööd, mille teemaks on „Kooli noorsootöö Narva Eesti Gümnaasiumi näitel“. Antud uuringu põhine eesmärk on välja selgitada Teie lapse arvamus Narva Eesti Gümnaasiumi koolnoorsootööga.

Palun lubada Teie lapse osa võtta antud uuringust ja täita anonüümne ankeet.

Palun kinnitage oma allkirjaga, et Teie lapsel on luba osaleda!

Lapse nimi.....

Lapsevanema allkiri.....

Lugupidamisega,

Jekaterina Gorlovitš, tel. 58263800

Juhul, kui Te soovite saada uuringu tulemusi, siis pöörduge minu poole:
Jekaterina.gorlovich@gmail.com

Lisa 2. Küsimustik algklassi õpilastele

Ma palun sind täita järgmine ankeet. Ankeedi täitmiseks vasta järgmistele küsimustele.

Ütle julgelt oma arvamus, sest oma nime Sa kirja panema ei pea!

Aitäh vastuste eest!

Tõmba joon sobiva vastuse(vastuste) alla, või tabelis pane linnukest ✓ sobivasse lahtrisse.

1. Millisse klassi sa käid?

1.klass

2.klass

3.klass

4.klass

2. Millega sa tegeled vabal ajal?(tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Käin muusika kooli

Tegelen spordiga

Käin tantsudele

Tegelen kunstiga(maalimine,voolimine)

3. Millega sulle meeldib tegeleda vaba ajal?(tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Muusikaga

Spordiga

Tantsudega

Joonistada

Arvuti mängida

Muu (oma variant)

4. Kas tead, et koolis on olemas huviringid?

Jah

Ei

5. Kas käid kooli huviringitesse, kui jah, siis milisesse?

Korvpall

Rahvastepall

Rahvatants

Koor

6. Kuidas hinnad kooli huviringe?(pane sobivasse lahtrisse linnuke)

- ei meeldi,

- enam vähem,

- meeldib

Korvpall			
Rahvastepall			
Rahvatants			
Koor			

7. Kas soovid, et koolis oleksid teised huviringid?

Jah

Ei

8. Millised huviringid, sa tahtsid, et oleksid koolis? (tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Malering

Kunstiring

Tantsuring

Spordiring

Teater

Robotika(konstrueerimisring)

9. Kas tead, et sinu koolis toimuvad erinevad üritused?

Jah

Ei

10. Millistes üritustes sina osalesid? Kuidas hinnad need?(pane sobivasse lahtrisse linnuke)

- ei osalenud,

- osalesin, aga ei tundnud huvi

- osalesin hea meelega

Emadepäevapidu			
Sõbrapäev			
Vastlapäev			
Eesti Vabariigi aastapäev			
Isadepäev			
Jõulupidu			
Õpetajatepäev			
Muusikapäev			

Jõululaat			
Emadepäevapidu			
Emakeelepäev			

11. Millised üritused soovid, et veel oleksid koolis? (tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Ekskursioonid

Kinokäigud

Teatrikäigud

Koolisünnipäev

Halloween

Muu(täpsusta)

12. Kas sina osalesid ürituse korraldamisel?

Jah

Ei

13. Kas sina tahad ise korraldada üritusi?

Jah, nimeta?

Ei

Lisa 3. Küsimustik põhikooli ja gümnaasiumi õpilastele.

Ma palun sind täita järgmine ankeet. Ankeedi täitmiseks vasta järgmistele küsimustele.

Ütle julgelt oma arvamused, sest oma nime Sa kirja panema ei pea!

Aitäh vastuste eest!

Tõmba joon sobiva vastuse(vastuste) alla, või tabelis pane linnukest ✓ sobivasse lahtrisse.

1. Millisse klassi õpilane oled?

5.klass

6.klass

7.klass

8.klass

9.klass

10.klass

11.klass

12.klass

2. Millega sa tegeled vabal ajal?(tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Käin muusika kooli

Tegelen spordiga

Käin tantsudele

Tegelen kunstiga(joonistan)

Muu(täpsusta).....

3. Millega sulle meeldib tegeleda vaba ajal?(tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Muusikaga

Spordiga

Tantsudega

Joonistada

Arvuti mängida

Muu (oma variant)

4. Kas tead, et koolis on olemas huviringid?

Jah

Ei

5. Millised huviringid sa tunned, et olemas koolis? Kuidas hinnad need?(vali sobiva varianti)

1- ei tunne 2- tunnen, aga ei käi 3- vahepeal käin 4 - käin hea meelega 5- meeldib

	1	2	3	4	5
Korvpall					
Rahvastepall					
Rahvatants					
Koor					

6. Kas soovid, et koolis oleksid teised huviringid?

Jah

Ei

7. Millised huviringid, sa tahtsid, et oleksid koolis? (tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Malering

Kunstiring

Tantsuring

Muu

8. Kas tead, et koolis toimuvad erinevad üritused?

Jah

Ei

9. Millistes üritustes sina osalesid? Kuidas hinnad need?(pane sobivasse lahtrisse linnuke)

1- ei osalenud, 2- ei tahtnud osaleda 3- osalesin, aga ei tundnud huvi 4- osalesin, 5- osalesin hea meelega

	1	2	3	4	5
Emadepäevapidu					
Sõbrapäev					
Vastlapäev					
Eesti Vabariigi aastapäev					
Isadepäev					
Jõulupidu					
Õpetajatepäev					
Muusikapäev					
Jõululaat					
Emadepäevapidu					
Kodanikupäev					

Orientiir					
Emakeelepäev					

10. Millised üritused soovid, et veel oleksid koolis?(tõmba sobiv(ad) vastus(ed))

Ekskursioonid

Kinokäigud

Teatrikäigud

Koolisünnipäev

Halloween

Muu(täpsusta).....

11. Kas tead, et koolis on olemas projekt päästeametiga?

Jah

Ei

12. Kas võttad sellest osa?

Jah

Ei

13. Kuidas hinnad seda projekti? (pane sobivasse lahtrisse linnuke)

1-ei ole üldse huvitav, 2- ei huvita, 3- enam vähem 4- huvitav, 5- väga huvitav

	1	2	3	4	5
Projekt organiseeritud hästi					

Toimub mugaval ajal					
Organiseerijad annavad huvitavad materjale ja infot					
Projekti raames sain teada palju uusi asju/infot					

14. Kas soovid, et koolis oleks rohkem erinevaid projekte?

Jah

Ei

15. Kas tead, et koolis on olemas õpilasmavalitsus?

Jah

Ei

16. Kas tahtsid osaleda/osaled õpilasmavalitsuse töös?

Jah, tahan

Jah, osalen

Ei

17. Kuidas sina hindad õpilasmavalitsuse tööd?(pane sobivasse lahtrisse linnuke)

1- Ei tegutse 2-ei näe kuidas nad tegutsevad 3-tegutsevad 4-tegutsevad hästi 5- nad on tublid

	1	2	3	4	5
Tegutsevad iseseisvalt					
Neid tuleb koordineerida					
Saavad üritusi organiseerida					
Ei näe nende tegutsemist					
Ei tea kas nad teevad midagi					

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Jekaterina Gorlovitš

(sünnikuupäev: 12.07.1989)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose, **KOOLINOORSOOTÕO NARVA EESTI GÜMNAASIUMI NÄITEL**

mille juhendaja on Maria Žuravljova,

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Narvas, 24.08.2015